

Γραφείο Επιτρόπου Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων

ΕΓΓΡΑΦΟ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΑΓΟΡΑΣ Η ΟΠΟΙΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ:

- (1) ΤΟΝ ΟΡΙΣΜΟ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ**
- (2) ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ**
- (3) ΤΗΝ ΕΠΙΒΟΛΗ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ**

ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΤΗΣ:

ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΣΕ ΣΤΑΘΕΡΗ ΘΕΣΗ ΤΕΡΜΑΤΙΣΜΟΥ ΚΛΗΣΕΩΝ ΣΕ ΜΕΜΟΝΩΜΕΝΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ (ΑΓΟΡΑ 1 ΣΥΣΤΑΣΗΣ 9/10/2014)

Αριθμός Εγγράφου: ΓΕΡΝΕΤ ΕΑ 1(2014)/2015

Ημερομηνία: 30/06/2015

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ 1	ΣΥΝΟΨΗ	4
ΜΕΡΟΣ 2	ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	9
2.1.	ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.....	9
2.2.	ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΕΡΗΤ.....	11
2.3.	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ (ΕΠΑ)	12
2.4.	ΔΟΜΗ ΕΓΓΡΑΦΟΥ	12
ΜΕΡΟΣ 3	ΟΡΙΣΜΟΣ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ.....	13
3.1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	13
3.2.	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΡΙΣΜΟ ΤΗΣ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	14
3.3.	ΟΡΙΣΜΟΣ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	15
3.3.1	<i>Όρια μεταξύ εκκίνησης κλήσεων, τερματισμού κλήσεων και διαβιβαστικών υπηρεσιών ..</i>	<i>15</i>
3.3.2	<i>Ορισμός Σχετικής Αγοράς Χονδρικής παροχής σε σταθερή θέση, τερματισμού κλήσεων σε μεμονωμένα δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα– Αγορά 1(2014) .....</i>	<i>17</i>
3.3.3	<i>Η Σχετική Αγορά χονδρικής παροχής σε σταθερή θέση τερματισμού κλήσεων σε μεμονωμένα δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα .....</i>	<i>18</i>
3.3.3.1	Υποκαταστασιμότητα μεταξύ υπηρεσιών τερματισμού για κλήσεις σε γεωγραφικούς και μη γεωγραφικούς αριθμούς	20
3.3.3.2	Υποκαταστασιμότητα από πλευράς ζήτησης σε λιανικό επίπεδο	21
3.3.3.3	Υποκαταστασιμότητα από πλευράς ζήτησης σε χονδρικό επίπεδο	21
3.3.3.4	Υποκαταστασιμότητα από πλευράς προσφοράς σε χονδρικό επίπεδο	22
3.3.3.5	Συμπέρασμα ως προς τον τερματισμό κλήσεων σε γεωγραφικούς και σε	23
3.3.3.6	μη γεωγραφικούς αριθμούς	23
3.3.3.6	Συμπέρασμα ως προς τον ορισμό της αγοράς.....	23
3.3.4	<i>Η Σχετική Αγορά τερματισμού σε χονδρικό επίπεδο ορίζεται ανά δίκτυο σαν .....</i>	<i>23</i>
	<i>ενιαία αγορά;.....</i>	<i>23</i>
3.3.4.1	Υποκαταστασιμότητα από πλευράς ζήτησης.....	23
3.3.4.2	Υποκαταστασιμότητα από πλευράς προσφοράς.....	24
3.3.5	<i>Ένταξη της αυτοπρομήθειας τερματισμού κλήσεων στην σχετική αγορά .....</i>	<i>24</i>
3.3.6	<i>Σχετική γεωγραφική αγορά .....</i>	<i>25</i>
3.3.7	<i>Γενικό συμπέρασμα .....</i>	<i>25</i>
ΜΕΡΟΣ 4	ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	26
4.1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	26
4.2.	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΤΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ	27
4.2.1	<i>Δομή Λιανικής Αγοράς και Χονδρικής Αγοράς .....</i>	<i>27</i>
4.2.2	<i>Ανάλυση Καθεστώτος Αγοράς: Χονδρική Παροχή σε σταθερή θέση Τερματισμού Κλήσεων σε μεμονωμένα τηλεφωνικά δίκτυα που παρέχονται Αγορά 1(2014) .....</i>	<i>29</i>
4.2.2.1	Μερίδια Αγοράς.....	29
4.2.2.2	Κυριότητα Υποδομής η οποία δεν υποκαθίσταται εύκολα	29
4.2.2.3	Αντισταθμιστική Αγοραστική Ισχύς.....	30
4.2.2.4	Συμπέρασμα.....	30
ΜΕΡΟΣ 5	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	31
5.1.	ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	31
5.2.	ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ	32
5.3.	ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΩΝ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	32
5.4.	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	33
5.4.1	<i>Προτεινόμενες Ρυθμιστικές Υποχρεώσεις προς CYTA.....</i>	<i>33</i>
5.4.2	<i>Προτεινόμενες Ρυθμιστικές Υποχρεώσεις προς MTN, PRIMETEL, CABLENET CALLSAT και MYTELCO.....</i>	<i>34</i>

ΜΕΡΟΣ 6	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ.....	37
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α	– ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΧΟΝΔΡΙΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ	40
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β	– ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΕΩΝ ΣΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ Α.....	41
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ	– ΕΡΕΥΝΕΣ ΑΓΟΡΩΝ ΟΙΚΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ.....	42
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ	– ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ	43
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε	– ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ (ΕΠΑ).....	45
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ζ	– ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΧΟΛΙΩΝ ΠΑΡΟΧΕΩΝ	46

ΠΙΝΑΚΑΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ/ΠΙΝΑΚΩΝ

Γράφημα 1:	Όρια μεταξύ εκκίνησης κλήσεων, τερματισμού κλήσεων και διαβιβαστικών υπηρεσιών.....	16
Γράφημα 2:	Πιθανά σενάρια τερματισμού κλήσεων.....	18
Γράφημα 3	Τερματισμός Κλήσεων σε γεωγραφικούς και μη γεωγραφικούς αριθμούς	19
Γράφημα 4:	Μερίδια σταθερών συνδέσεων.....	28
Γράφημα 5:	Μερίδια όγκου κίνησης (λεπτά) από Σταθερό σε Σταθερό.....	28
Γράφημα 6:	Μερίδια όγκου κίνησης (λεπτά) από Σταθερό σε Κινητό.....	29
Πίνακας 1	Μερίδια Τερματισμού Κλήσεων ανά μεμονωμένο δίκτυο.....	30

ΜΕΡΟΣ 1 ΣΥΝΟΨΗ

Σύμφωνα με το σε ισχύ ρυθμιστικό πλαίσιο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ο Επίτροπος Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΡΗΕΤ) καλείται να ορίσει σχετικές αγορές στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συνθήκες, καθώς και τη γεωγραφική διάσταση κάθε αγοράς μέσα στην επικράτεια, σύμφωνα με τη διαδικασία για τον ορισμό αγοράς η οποία περιγράφεται στην Οδηγία Πλαίσιο¹ και λαμβάνοντας υπόψη σχετικές Συστάσεις για τις Σχετικές Αγορές^{2 3} «Συστάσεις». Στη συνέχεια ο ΕΡΗΕΤ οφείλει να αναλύσει το καθεστώς του ανταγωνισμού που υφίσταται σε κάθε αγορά και να αξιολογήσει το ενδεχόμενο καθορισμού οργανισμού/ών με Σημαντική Ισχύ στην Αγορά («ΣΙΑ»), λαμβάνοντας υπόψη τις Κατευθυντήριες Γραμμές της Επιτροπής για την Ανάλυση και τη Σημαντική Ισχύ στην Αγορά⁴ («Κατευθυντήριες γραμμές για ΣΙΑ»). Η διαδικασία ανάλυσης αγοράς πρέπει να γίνει το συντομότερο δυνατό μετά την έκδοση ή οποιαδήποτε ενημέρωση της Σύστασης, σύμφωνα με το άρθρο 16 της Οδηγίας Πλαίσιο και τα σχετικά Επεξηγηματικά Έγγραφα της Επιτροπής^{5 6} τα οποία συνοδεύουν αντίστοιχα τις πιο πάνω Συστάσεις. Επίσης σύμφωνα με το πιο πάνω άρθρο 16 της Οδηγίας Πλαίσιο, ως αυτό τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2009/140/ΕΚ⁷ οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές διεξάγουν ανάλυση των σχετικών αγορών βασιζόμενες στις αγορές που αναφέρονται στη Σύσταση και λαμβάνοντας ιδιαίτερος υπόψη τους τις Κατευθυντήριες Γραμμές της Επιτροπής.

¹ Οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σελ.33), (Οδηγία Πλαίσιο). Μεταφέρθηκε στην Κυπριακή Νομοθεσία ως Ν.112(Ι)/2004. Η Οδηγία αυτή και το υπόλοιπο Κοινοτικό Πλαίσιο του 2002 για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες έχουν τροποποιηθεί με την Οδηγία 2009/136/ΕΚ, την Οδηγία 2009/140/ΕΚ και τον Κανονισμό 1211/2009 που εκδόθηκαν την 25^η Νοεμβρίου 2009, το περιεχόμενο των οποίων έχει ενσωματωθεί στην Κυπριακή Νομοθεσία στον Νόμο Ν.112(Ι)/2004.

² «Σύσταση της Επιτροπής της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2007» αναφορικά με σχετικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση σύμφωνα με την Οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (Ε(2007)5406 της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2007, ή άλλως 2007/879/ΕΚ, ΕΕ L 344/65 της 28.12.2007, σελ. 65). Μεταφέρθηκε στην Κυπριακή Νομοθεσία με τις Κανονιστικές Διοικητικές Πράξεις Κ.Δ.Π.147/2005 και Κ.Δ.Π.148/2005 ως εκάστοτε τροποποιούνται

³ «Σύσταση της Επιτροπής της 9^{ης} Οκτωβρίου 2014 σχετικά με σημαντικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση, σύμφωνα με την Οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών»(2014/710/ΕΕ της 9^{ης} Οκτωβρίου 2014, L295/79 της 9.10.14 σελ.79).

⁴ Κατευθυντήριες Γραμμές της Επιτροπής της 11^{ης} Ιουλίου 2002 για την ανάλυση αγοράς και την εκτίμηση/αξιολόγηση ύπαρξης Σημαντικής Ισχύος στην αγορά βάσει του κοινοτικού πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων για τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (2002/C/165/03 της 11/07/2002). Μεταφέρθηκε στην Κυπριακή Νομοθεσία στα Διατάγματα Κ.Δ.Π.147/2005 και Κ.Δ.Π.148/2005, ως εκάστοτε τροποποιούνται.

⁵ Explanatory Note - Accompanying Document to the Commission Recommendation on Relevant Product and Service Markets within the electronic communications sector susceptible to ex ante regulation in accordance with Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services – C(2007)5409.

⁶ Explanatory Note - Accompanying Document to the Commission Recommendation on Relevant Product and Service Markets within the electronic communications sector susceptible to ex ante regulation in accordance with Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services-SWD(2014)298

⁷ Οδηγία 2009/140/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του συμβουλίου της 25/11/2009 για την τροποποίηση των οδηγιών 2002/21/ΕΚ σχετικά με το κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών , 2002/19/ΕΚ σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες καθώς και την διασύνδεση , και 2002/20/ΕΚ για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Στη Σύσταση της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2007, όσο και στην νέα Σύσταση της Επιτροπής της 9^{ης} Οκτωβρίου 2014⁸ όπου επί της ουσίας δεν μεταβλήθηκε η υιοθέτηση της δοκιμασίας των τριών κριτηρίων σε σχέση με αυτήν, συνεχίζει να ρυθμίζεται πάνω στο ίδιο κανονιστικό πλαίσιο, όπως αυτό που ρυθμίστηκε με την υιοθέτηση της Σύστασης της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2007. Σύμφωνα με το προοίμιο 22 της Σύστασης 2014 οι ΕΡΑ θα πρέπει να υποβάλλουν στην τρικριτηριακή δοκιμασία τις αγορές που απαριθμούνται στα παραρτήματα της Σύστασης 2003/311/ΕΚ της Επιτροπής και της Σύστασης 2007/879/ΕΚ και δεν περιλαμβάνονται πλέον στο Παράρτημα της παρούσας Σύστασης, εφόσον αυτές υπόκεινται επί του παρόντος σε ρύθμιση δεδομένων των εθνικών συνθηκών, ώστε να εκτιμούν αν, με βάση τις εθνικές συνθήκες, οι εν λόγω αγορές εξακολουθούν να επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση. Έτσι αγορές άλλες από εκείνες που έχουν περιληφθεί στο παράρτημα της Σύστασης, ορίζονται βάσει των αρχών του ανταγωνισμού που προβλέπονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τον ορισμό της σχετικής αγοράς για τους σκοπούς του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού⁹ και ευθυγραμμίζονται με τις Κατευθυντήριες γραμμές για ΣΙΑ, ικανοποιώντας σωρευτικά τα ακόλουθα τρία κριτήρια:

- παρουσία υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου στην εν λόγω αγορά
- διάθροση αγοράς που δεν τείνει προς την κατεύθυνση αποτελεσματικού ανταγωνισμού μέσα στον σχετικό χρονικό ορίζονται
- ανεπάρκεια της εφαρμογής μόνο της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού για την αντιμετώπιση των αδυναμιών της αγοράς.

Σε περίπτωση που με το πέρας της ανάλυσης του καθεστώτος του ανταγωνισμού σε κάθε σχετική αγορά ο ΕΡΗΕΤ καταλήγει στον καθορισμό οργανισμού/ών με ΣΙΑ, τότε στα πλαίσια άσκησης των καθηκόντων του επιβάλλει ρυθμιστικά μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 16 της Οδηγίας Πλαίσιο με στόχο την

- προώθηση του ανταγωνισμού,
- ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς, και
- προώθηση των συμφερόντων των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

⁸ «Σύσταση της Επιτροπής της 9^{ης} Οκτωβρίου 2014» αναφορικά με σχετικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση σύμφωνα με την Οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» 2014/710/ΕΕ, ΕΕ L 295/79 της 11.10.2014, σελ. 79.

⁹ Explanatory Note - Accompanying Document to the Commission Recommendation on Relevant Product and Service Markets within the electronic communications sector susceptible to ex ante regulation in accordance with Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services – C(2007)5409.

Στα πλαίσια της παρούσας ανάλυσης ο ΕΡΗΕΤ κατέληξε στα ακόλουθα συμπεράσματα:

Αναφορικά με τον ορισμό της σχετικής αγοράς της χονδρικής παροχής σε σταθερή θέση τερματισμού κλήσεων σε μεμονωμένα δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα

1. Στο χρονικό πλαίσιο της παρούσας ανάλυσης, η σχετική αγορά περιλαμβάνει την αυτοπρομήθεια υπηρεσιών τερματισμού καθώς και τον τερματισμό εισερχομένων κλήσεων από άλλα δίκτυα.
2. Ο τερματισμός σε μη γεωγραφικούς αριθμούς δεν περιλαμβάνεται στην σχετική αγορά και δεν δικαιολογεί εκ των προτέρων (ex ante) ρυθμιστική παρέμβαση.
3. Η σχετική αγορά τερματισμού κλήσεων προς τελικούς χρήστες σε σταθερά δίκτυα σε επίπεδο χονδρικής ορίζεται ανά μεμονωμένο δίκτυο.
4. Υπάρχει μια διακριτή σχετική αγορά στην Κύπρο για την αγορά χονδρικών υπηρεσιών τερματισμού που καλύπτει γεωγραφικά όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Σε σχέση με την αξιολόγηση του καθεστώτος του ανταγωνισμού στη σχετική αγορά

1. Η CYTA κατέχει ΣΙΑ στη σχετική αγορά τερματισμού κλήσεων 1 (2014) η οποία παρέχεται σε σταθερή θέση στο δίκτυο της.
2. Οι παροχείς MTN, PRIMETEL, CABLENET, CALLSAT και MYTELCO έχουν ΣΙΑ στη σχετική αγορά τερματισμού κλήσεων 1 (2014) η οποία παρέχεται σε σταθερή θέση στο δίκτυο τους.
3. Οι σχετικές αγορές εκκίνησης και τερματισμού απαιτούν ex ante ρυθμιστική παρέμβαση ενώ για την σχετική αγορά διαβιβαστικών υπηρεσιών οι ρυθμιστικές υποχρεώσεις θα αποσυρθούν.

Ως εκ των ανωτέρω οι παροχείς CYTA, MTN, PRIMETEL, CABLENET, CALLSAT και MYTELCO καθορίζονται ως έχοντες σημαντική ισχύ στη σχετική αγορά τερματισμού κλήσεων σε μεμονωμένα δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα που παρέχονται σε σταθερή θέση -αγορά 1(2014).

- ο Ο ΕΡΗΕΤ έχει κύριο στόχο και σκοπό να υπάρχουν τέτοιες συνθήκες στην αγορά χονδρικής παροχής σε σταθερή θέση, τερματισμού κλήσεων σε μεμονωμένα δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα

ούτως ώστε να

- ο προωθηθεί η αποδοτικότητα δικτύων,
- ο προωθηθεί ο βιώσιμος ανταγωνισμός, και
- ο να μεγιστοποιηθούν τα ωφελήματα των τελικών χρηστών.

Προς επίτευξη των πιο πάνω στόχων και με δεδομένο το καθεστώς του ανταγωνισμού στην υπό εξέταση σχετική αγορά και του καθορισμού της CΥΤΑ ως οργανισμού με ΣΙΑ ο ΕΡΗΕΤ είναι της άποψης ότι οι ακόλουθες ρυθμιστικές υποχρεώσεις πρέπει να διατηρηθούν και να συνεχίσουν να εφαρμόζονται όπως επίσης και οι διαμορφώσεις που επιβλήθηκαν στις πρόνοιες του ΥΠΔ:

- η υποχρέωση παροχής διασύνδεσης δικτύων και ευκολιών δικτύων,
- η υποχρέωση διαφάνειας μέσω της παροχής πληροφοριών και της δημοσίευσης Υποδείγματος Προσφοράς Διασύνδεσης συμπεριλαμβανομένων συναφών υπηρεσιών όπως της συνεγκατάστασης,
- η υποχρέωση μη διάκρισης,
- η υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης,¹⁰
- η υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού

Επίσης ο ΕΡΗΕΤ εισηγείται όπως συνεχίσουν ή επιβληθούν στους MTN, PRIMETEL CABLENET CALLSAT και MYTELCO που έχουν καθοριστεί ως οργανισμοί με ΣΙΑ στη σχετική αγορά οι εξής ρυθμιστικές υποχρεώσεις:

---

¹⁰ Για τις υπηρεσίες τερματισμού κλήσεων θα πρέπει να εφαρμοσθεί η μεθοδολογία κοστολόγησης BULRIC σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής ημ.7/5/2009.

- υποχρέωση διαφάνειας, που συνίσταται στην υποχρέωση δημοσίευσης των χονδρικών τελών τερματισμού εισερχομένων κλήσεων στο δίκτυό τους,
- υποχρέωση ίσης μεταχείρισης (μη διάκρισης), ως προς τους όρους τερματισμού εισερχόμενων κλήσεων από άλλα δίκτυα, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών τελών,
- υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης¹¹, και
- υποχρέωση παροχής πρόσβασης και χρήσης ειδικών ευκολιών δικτύου

---

¹¹ Το τέλος τερματισμού θα είναι συμμετρικό με αυτό της CYTA που θα καθοριστεί σύμφωνα σύσταση της Επιτροπής ημ.7/5/2009.

ΜΕΡΟΣ 2 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

2.1. Νομοθετικό Πλαίσιο

Σύμφωνα με το εν ισχύ Κοινοτικό Ρυθμιστικό Πλαίσιο¹², το οποίο προσβλέπει στη δημιουργία ενός κοινού εναρμονιστικού πλαισίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στοχεύει στη μείωση των εμποδίων εισόδου στην αγορά και την ενθάρρυνση των προοπτικών για αποτελεσματικό ανταγωνισμό προς όφελος των καταναλωτών, οι προς ρύθμιση αγορές ορίζονται σύμφωνα με τις αρχές της Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας περί ανταγωνισμού και παρατίθενται στις σχετικές προαναφερόμενες Συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Στα πλαίσια της εξέτασης αγοράς οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές εξασφαλίζουν ότι σε περίπτωση που προτίθενται να λάβουν μέρος σύμφωνα με την Οδηγία 2009/140/ΕΚ ή τις ειδικές οδηγίες ή προτίθενται να προβλέψουν περιορισμούς, και εφόσον τα εν λόγω μέτρα ή οι περιορισμοί έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην σχετική αγορά, να παρέχουν στα ενδιαφερόμενα μέρη δυνατότητα σχολιασμού του σχεδίου μέτρου εντός ευλόγου προθεσμίας. Οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές δημοσιοποιούν τις διαδικασίες διαβούλευσης προς αυτό τον σκοπό και τα αποτελέσματα της. Κατά την άσκηση των καθηκόντων τους οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές συμβάλλουν στην ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς εργαζόμενες από κοινού αλλά και με την Επιτροπή καθώς και με τον BEREC, κατά διαφανή τρόπο, ώστε να εξασφαλίζεται η συνεπής εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας οδηγίας και των ειδικών οδηγιών σε όλα τα κράτη μέλη. Προς τον σκοπό αυτό εργάζονται από κοινού ιδίως με την Επιτροπή και τον BEREC για τον προσδιορισμό των τύπων των μέσων και των επανορθωτικών μέτρων που ενδείκνυνται για συγκεκριμένες καταστάσεις που επικρατούν στην Αγορά σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στα άρθρα 6 και 7 της Οδηγίας Πλαίσιο, ως αυτή τροποποιήθηκε με την Οδηγία 140/2009/ΕΚ.

Ο Επίτροπος Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΡΗΕΤ) καλείται στα πλαίσια των σχετικών προνοιών της νομοθεσίας να ορίσει σχετικές αγορές στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συνθήκες, καθώς και τη

¹² Βάση για το νέο κοινοτικό ρυθμιστικό πλαίσιο αποτελούν πέντε οδηγίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ):

Οδηγία Πλαίσιο ως εκάστοτε τροποποιείται (βλ. υποσημείωση πιο πάνω).

«Οδηγία 2002/19/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες, καθώς και με τη διασύνδεσή τους» (Οδηγία για την πρόσβαση, ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σελ. 7), ως εκάστοτε τροποποιείται

«Οδηγία 2002/20/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (Οδηγία για την αδειοδότηση, ΕΕ L108 της 24.4.2002, σελ.21),

«Οδηγία 2002/22/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (Οδηγία καθολικής υπηρεσίας, ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σελ.51), ως εκάστοτε τροποποιείται

«Οδηγία 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12^{ης} Ιουλίου 2002 σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (Οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, ΕΕ L 201, 31.07.2002, σελ. 37), ως εκάστοτε τροποποιείται οι οποίες μεταφέρθηκαν στην Κυπριακή Νομοθεσία με τον Ν.112(Ι)/2004 την 30^η Απριλίου 2004

γεωγραφική διάσταση κάθε αγοράς μέσα στην επικράτεια, σύμφωνα με τη διαδικασία για τον ορισμό αγοράς η οποία περιγράφεται στην Οδηγία Πλαίσιο και λαμβάνοντας υπόψη τις πιο πάνω αναφερόμενες Συστάσεις¹³. Στη συνέχεια ο ΕΡΗΕΤ οφείλει να αναλύσει το καθεστώς του ανταγωνισμού που υφίσταται σε κάθε αγορά και να αξιολογήσει το ενδεχόμενο καθορισμού οργανισμού/ών με Σημαντική Ισχύ στην Αγορά (ΣΙΑ), λαμβάνοντας υπόψη τις Κατευθυντήριες Γραμμές¹⁴. Η διαδικασία ανάλυσης αγοράς πρέπει να γίνει το συντομότερο δυνατό μετά την έκδοση ή οποιαδήποτε ενημέρωση της Σύστασης, σύμφωνα με το άρθρο 16 της Οδηγίας Πλαίσιο.

Σε κάθε μια από τις αναγνωρισθείσες αγορές η ΕΡΑ είναι δυνατό να επέμβει ex-ante στα πλαίσια άσκησης των καθηκόντων της μόνο εφόσον η υπό εξέταση αγορά αξιολογείται ως μη επαρκώς ανταγωνιστική, και οργανισμός/οί καθορίζονται με ΣΙΑ¹⁵. Ο νομοθετικός ορισμός της ΣΙΑ αντιστοιχεί ουσιαστικά στην έννοια της «δεσπόζουσας θέσης» που έχει οριστεί στη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου ως «η θέση οικονομικής ισχύος η οποία επιτρέπει σε ένα οργανισμό να συμπεριφέρεται σε σημαντικό βαθμό ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές του, τους πελάτες τους και τελικά τους καταναλωτές». Τα ρυθμιστικά μέτρα που μπορεί να επιβληθούν από την ΕΡΑ σε αγορά όπου διαπιστώνεται ύπαρξη οργανισμού/ών με ΣΙΑ πρέπει να είναι κατάλληλα και αναλογικά και να αποσκοπούν στην επίτευξη στόχων πολιτικής, όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 8 της Οδηγίας Πλαίσιο, που περιλαμβάνουν κυρίως την

- προώθηση του ανταγωνισμού στην προσφορά υπηρεσιών/δικτύων/σχετικών διευκολύνσεων ηλεκτρονικών επικοινωνιών,
- ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς και την
- προώθηση των συμφερόντων των καταναλωτών.

Σε περίπτωση που η ΕΡΑ αξιολογεί μια αγορά ως αρκούντως ανταγωνιστική τότε σύμφωνα με το άρθρο 16(3) της Οδηγίας Πλαίσιο η ΕΡΑ υποχρεούται

- (α) να μην επιβάλει ρυθμιστικές υποχρεώσεις σε οποιοδήποτε οργανισμό,
- (β) να αποσύρει από επηρεαζόμενο/ους οργανισμό/ούς ρυθμιστικές υποχρεώσεις οι οποίες επιβλήθηκαν στο παρελθόν.

Σε σχέση με την υπό εξέταση αγορά δηλαδή την αγορά τερματισμού κλήσεων ανά δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση αυτή συμπεριλαμβάνεται στη Σύσταση του 2014¹⁶ και μετά τον ορισμό της σχετικής αγοράς θα γίνει ανάλυση του καθεστώτος του υφιστάμενου ανταγωνισμού και ανάλογα θα καθοριστεί οργανισμός με ΣΙΑ και θα επιβληθούν σχετικές ρυθμιστικές υποχρεώσεις.

¹³ Βλ. υποσημείωση 2 και 3, πιο πάνω.

¹⁴ Βλ. υποσημείωση πιο πάνω.

¹⁵ Βλ. το άρθρο 14 της Οδηγίας Πλαίσιο ως προς τον νομοθετικό ορισμό της ΣΙΑ.

¹⁶ Βλ. υποσημείωση 3

2.2. Προσέγγιση ΕΡΗΕΤ

Ο ΕΡΗΕΤ σύμφωνα με τις πρόνοιες του Ν.112(Ι)/2004¹⁷ και της σχετικής δευτερογενούς νομοθεσίας¹⁸, έχει συλλέξει δεδομένα και πληροφορίες από διάφορες πηγές, από το εσωτερικό και το εξωτερικό, συμπεριλαμβανομένων των παροχών δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, με στόχο να διεξάγει με κάθε λεπτομέρεια και στη βάση καθιερωμένων οικονομικών και νομικών αρχών τη δραστηριότητα ορισμού και ανάλυσης της σχετικής αγοράς.

Σημειώνεται ότι η ανάλυση της σχετικής αγοράς στην οποία έχει προβεί ο ΕΡΗΕΤ, περιλαμβάνει πέρα από την εξέταση της κατάστασης της αγοράς στο πρόσφατο παρελθόν και το συστατικό της «προοπτικής»¹⁹, λαμβάνει δηλαδή υπόψη αναμενόμενες τεχνολογικές και οικονομολογικές εξελίξεις μέσα στην περίοδο που μεσολαβεί μέχρι την επόμενη ανάλυση της σχετικής αγοράς, η οποία τοποθετείται σε χρονικό ορίζοντα τριών (3) ετών από τον παρόντα χρόνο (χρονικό πλαίσιο παρούσας ανάλυσης).

Το παρόν έγγραφο τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση από 16/4/2015 μέχρι 15/5/2015 με στόχο τη συλλογή σχολίων από τα ενδιαφερόμενα μέρη για τη διαδικασία που έχει ακολουθηθεί και τα συμπεράσματα στα οποία ο ΕΡΗΕΤ έχει καταλήξει αναφορικά με:

- τον ορισμό σχετικής αγοράς,
- την ανάλυση του καθεστώτος του υφιστάμενου ανταγωνισμού και τον καθορισμό οργανισμών με ΣΙΑ, και
- το σχέδιο ρυθμιστικών μέτρων.

σε σχέση με την αγορά:

στη χονδρική παροχή σε σταθερή θέση, τερματισμού κλήσεων σε μεμονωμένα δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα – αγορά 1(2014)

Όλες οι απαντήσεις και τα σχόλια που λήφθηκαν κατά τη δημόσια διαβούλευση είναι διαθέσιμα προς όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, και βρίσκονται στην ιστοσελίδα του Γραφείου,²⁰ με εξαίρεση πληροφορίες που θα δοθούν ως εμπιστευτικές και/ή ως επαγγελματικό απόρρητο

¹⁷ Ο περί Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών Νόμος του 2004, Ν.112(Ι)/2004, 30^{ης} Απριλίου 2004.

¹⁸ Το περί Καθορισμού των Διαδικασιών Ορισμού και Ανάλυσης Αγορών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών Διάταγμα του 2005, Κ.Δ.Π.147/2005, 24/03/2005, η περί Μεθοδολογίας Ορισμού των Αγορών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών Απόφαση του 2005, Κ.Δ.Π.148/2005, 24/03/2005.

¹⁹ Βλ. παρ. 20 των Κατευθυντήριων Γραμμών.

²⁰ Αρ. 8(3), 18(2) του Διατάγματος περί καθορισμού των διαδικασιών ορισμού και ανάλυσης της αγοράς, Κ.Δ.Π.127/2005.

και πάντα με βάση τις σχετικές προαναφερόμενες Ευρωπαϊκές Οδηγίες, τον Νόμο και τα βάσει αυτού εκδοθέντα Διατάγματα και εκδοθείσες Αποφάσεις.

Τα σχόλια των ενδιαφερομένων μερών λήφθηκαν υπόψη από τον ΕΡΗΕΤ κατά την ετοιμασία του παρόντος τελικού κειμένου κοινοποίησης το οποίο αποστέλλεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (στο εξής : «Επιτροπή») ως έγγραφο κοινοποίησης της αγοράς 10(2003) σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 6 και 7 της Οδηγίας Πλαίσιο και στη Σύσταση Κοινοποίησης²¹.

2.3. Συνεργασία με την Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού (ΕΠΑ)²²

Κατά τη διεξαγωγή της διαδικασίας Ορισμού και Ανάλυσης της σχετικής αγοράς ο ΕΡΗΕΤ συνεργάστηκε με την Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού (ΕΠΑ) όπως επιβάλλει η Σύσταση και οι Κατευθυντήριες Γραμμές.

Η ΕΠΑ δεν έχει ένσταση με τη διαδικασία ή τα πορίσματα του ΕΡΗΕΤ για την ανάλυση των υπό αναφορά αγορών υπό την έννοια ότι αυτή πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες, κατευθυντήριες γραμμές και συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και μέσα στα πλαίσια της Νομοθεσίας που διέπει τον ΕΡΗΕΤ.

2.4. Δομή Εγγράφου

Η δομή του υπολοίπου κειμένου του παρόντος εγγράφου έχει ως εξής:

- Μέρος 3: Ορισμός της Σχετικής Αγοράς
- Μέρος 4: Ανάλυση της Σχετικής Αγοράς
- Μέρος 5: Προτεινόμενες Ρυθμιστικές Υποχρεώσεις
- Μέρος 6: Αξιολόγηση Επιπτώσεων προτεινόμενων Ρυθμιστικών Υποχρεώσεων

- Παράρτημα Α: Ερωτηματολόγιο προς Παροχείς
- Παράρτημα Β: Απαντήσεις Παροχών στο Ερωτηματολόγιο του Παραρτήματος Α
- Παράρτημα Γ: Έρευνες καταναλωτών
- Παράρτημα Δ: Γλωσσάριο
- Παράρτημα Ε: Επιστολή από ΕΠΑ
- Παράρτημα Ζ: Ανάλυση σχολίων παροχών

²¹ «Σύσταση της Επιτροπής της 15^{ης} Οκτωβρίου 2008 για τις κοινοποιήσεις, τις προθεσμίες και τις διαβουλεύσεις που προβλέπονται στο άρθρο 7 της οδηγίας 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7^{ης} Μαρτίου 2002 σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών», (κοινοποιήθηκε υπό τον αριθμό Ε(2008) 5925) 2008/850/ΕΕ.

²² Βλ. Παράρτημα Ε

ΜΕΡΟΣ 3 ΟΡΙΣΜΟΣ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

3.1. Εισαγωγή

Σύμφωνα με το άρθρο 4 της Απόφασης του Επιτρόπου²³, ο ΕΡΗΕΤ καλείται να προχωρήσει στη διαδικασία ορισμού της σχετικής αγοράς που ανταποκρίνεται στις συνθήκες της εθνικής αγοράς και στην προκείμενη περίπτωση στην ανάλυση της σχετικής αγοράς αναφορικά την «Χονδρική παροχή, σε σταθερή θέση, τερματισμού κλήσεων σε μεμονωμένα δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα- αγορά 1 Σύστασης 9/10/20014» και στην εκτίμηση του καθεστώτος του ανταγωνισμού στην σχετική αυτή αγορά, σύμφωνα με την Οδηγία Πλαίσιο, τις Συστάσεις και τις Κατευθυντήριες Γραμμές.

Ο στόχος της δραστηριότητας ορισμού της αγοράς, η οποία αποτελεί μέσο για την αξιολόγηση της επάρκειας του ανταγωνισμού και κατ' επέκταση της αναγκαιότητας επιβολής ex-ante ρυθμιστικών υποχρεώσεων, είναι να αναγνωρίσει μέσα από μια συστηματική διαδικασία τους ανταγωνιστικούς περιορισμούς που αντιμετωπίζουν οι δραστηριοποιημένοι παροχείς σε μια αγορά. Μέσα από μια τέτοια διαδικασία αναγνωρίζονται οι πραγματικοί και οι εν δυνάμει ανταγωνιστές οι οποίοι δυνατόν να περιορίσουν αλλήλους από του να επιδεικνύουν συμπεριφορά ανεξάρτητη από αυτή που θα αναμένετο ως αποτέλεσμα της ύπαρξης αποδοτικού ανταγωνισμού.

Το αποτέλεσμα του ορισμού της σχετικής αγοράς εξαρτάται από την κατάληξη της εφαρμογής των κριτηρίων υποκατάστασης ζήτησης και υποκατάστασης προσφοράς, καθώς και από τον χρόνο που έχει καθορισθεί ως χρονικό πλαίσιο της παρούσας ανάλυσης.²⁴

Σύμφωνα με πάγια νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, μια σχετική αγορά προϊόντων ή υπηρεσιών περιλαμβάνει όλα τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που είναι επαρκώς εναλλάξιμα ή υποκατάστατα, όχι μόνο αναφορικά με τα αντικειμενικά τους χαρακτηριστικά, βάσει των οποίων είναι ιδιαίτερα κατάλληλα για την ικανοποίηση των διαρκών αναγκών των καταναλωτών, τις τιμές τους ή την επιδιωκόμενη χρήση τους, αλλά και τις συνθήκες του ανταγωνισμού όπως την ύπαρξη της προσφοράς και της ζήτησης στην εν λόγω αγορά.²⁵ Επομένως, ο καθορισμός της σχετικής αγοράς θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη όλα τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που οι τελικοί χρήστες χρησιμοποιούν για τις ίδιες ανάγκες. Σημειώνεται ότι η χρήση του όρου «σχετική» αγορά υποδηλοί αξιολόγηση και της γεωγραφικής διάστασης της αγοράς, δηλαδή αξιολόγηση της τυχόν ομοιογένειας που

²³ Κ.Δ.Π. 148/2005.

²⁴ Η ex-ante ρύθμιση αφορά στον εντοπισμό έλλειψης επαρκούς ανταγωνισμού μέσα σε ένα συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο (=χρονικό πλαίσιο παρούσας ανάλυσης).

²⁵ Βλ. π.χ. Υπόθεση 322/81, Michelin κατά Επιτροπής [1983] συλλογή 3461, Υπόθεση C-62/86, AKZO κατά Επιτροπής, [1991] συλλογή I-3359, Υπόθεση C-333/94 P Tetra Pak κατά Επιτροπής [1996] συλλογή I-5951, υποθεση C-53/92 P, Hilti AG κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων [1994] I-00667

παρατηρείται στην προσφορά/ζήτηση υπηρεσιών/προϊόντων σε μια γεωγραφική περιοχή και η οποία δύναται να την διακρίνει από γειτονικά εδάφη ή γειτονική γεωγραφική περιοχή, στην οποία οι συνθήκες ανταγωνισμού είναι ουσιωδώς διαφορετικές.²⁶

Επιπρόσθετα, αναγνωρίζεται ότι παραδοσιακά²⁷ στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών το γεωγραφικό εύρος μιας αγοράς καθορίζεται συχνά από την έκταση που καλύπτει το σχετικό δίκτυο ή/και από πιθανούς νομοθετικούς ή ρυθμιστικούς περιορισμούς που επιβάλλονται ως προς το δικαίωμα παροχής των σχετικών προϊόντων ή υπηρεσιών.

3.2. Κριτήρια για τον ορισμό της σχετικής αγοράς

Οι κύριοι ανταγωνιστικοί περιορισμοί που εξετάζονται κατά την αξιολόγηση της συμπεριφοράς των παροχέων σε μια αγορά αφορούν στη:

- (α) δυνατότητα υποκατάστασης από την πλευρά της ζήτησης²⁸ και στη
- (β) δυνατότητα υποκατάστασης από την πλευρά της προσφοράς²⁹.

Ένας τρίτος παράγοντας ανταγωνιστικού περιορισμού που μπορεί να λαμβάνεται υπόψη αφορά το ενδεχόμενο εν δυνάμει (δυναμικού) ανταγωνισμού. Η διαφορά μεταξύ του εν δυνάμει ανταγωνισμού και της δυνατότητας υποκατάστασης της προσφοράς έγκειται στο γεγονός ότι η υποκατάσταση από την πλευρά της προσφοράς αντιδρά σχετικά άμεσα σε πιθανή αύξηση τιμής ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας χωρίς σημαντικά έξοδα επένδυσης, ενώ ο εν δυνάμει ανταγωνισμός χρειάζεται περισσότερο χρόνο πριν ξεκινήσει να προσφέρει υπηρεσίες στην αγορά και η είσοδος του συνοδεύεται από σημαντική επένδυση.

Ο ΕΡΗΕΤ στα πλαίσια του ορισμού των σχετικών αγορών θα λάβει υπόψη τα κριτήρια που αφορούν τη δυνατότητα υποκατάστασης από την πλευρά της ζήτησης και της προσφοράς, ενώ προτίθεται να χρησιμοποιήσει σε αυτά τα πλαίσια και όπου αυτό εφαρμόζεται τον «έλεγχο υποθετικού μονοπωλίου³⁰» (Hypothetical Monopolist Test ή SSNIP Test = Small but Significant Non-transitory Increase in Price). Στα πλαίσια αυτού του ελέγχου (SSNIP) μια υπηρεσία (ή ομάδα υπηρεσιών) συνιστά σχετική αγορά εάν ένας υποθετικός μονοπωλιακός

²⁶ Βλ. π.χ. Υπόθεση 27/76 United Brands κατά Επιτροπής [1978] συλλογή 207.

²⁷ Υπόθεση IV/M.1025, Mannesmann/Olivetti/Infostada.

²⁸ Επιτρέπει τον καθορισμό των προϊόντων προς τα οποία οι χρήστες μπορούν να στραφούν σε περίπτωση που παρατηρηθεί σχετική αύξηση τιμής σε ένα προϊόν της ίδιας αγοράς. Δεν είναι απαραίτητη η στροφή της πλειοψηφίας των καταναλωτών σε ένα άλλο προϊόν. Αρκεί ένας επαρκής αριθμός καταναλωτών να μεταπηδήσει σε άλλο προϊόν για να καταστήσει την αλλαγή της τιμής μη κερδοφόρα.

²⁹ Επιτρέπει την αξιολόγηση της δυνατότητας εισόδου παροχέων που δεν είναι ενεργοί στη σχετική αγορά ως αποτέλεσμα της σχετικής αύξησης στην τιμή προσφοράς.

³⁰ Βλ. Ανακοίνωση της Επιτροπής για την Πρόσβαση (EE C 265 της 22.8.1998, σελ. 2), παρ. 46 και Υπόθεση T-83/91, Tetra Pak κατά Επιτροπής [1994] συλλογή II-755, παρ. 68. Σημειώνεται ότι για τους σκοπούς της παρούσας ανάλυσης ο έλεγχος SSNIP χρησιμοποιείται ως εργαλείο αξιολόγησης της ύπαρξης ανταγωνισμού μεταξύ διαφορετικών προϊόντων ή υπηρεσιών.

παροχέας μπορεί να επιβάλει μια μικρή (5-10%) και όχι μεταβατική αύξηση στην τιμή της υπηρεσίας πέραν του επιπέδου που ορίζει ο ανταγωνισμός, χωρίς να μειωθούν οι πωλήσεις του σε σημείο που η αύξηση αυτή να μην είναι επικερδής.³¹

Ο ΕΡΗΕΤ θα ακολουθήσει την Ανακοίνωση της Επιτροπής για τον ορισμό των σχετικών αγορών^{32 33} και θα λάβει υπόψη τον παράγοντα του εν δυνάμει ανταγωνισμού κατά την αξιολόγηση του καθεστώτος του ανταγωνισμού στη σχετική αγορά.

3.3. Ορισμός Σχετικής Αγοράς

3.3.1 Όρια μεταξύ εκκίνησης κλήσεων, τερματισμού κλήσεων και διαβιβαστικών υπηρεσιών

Οι υπηρεσίες χονδρικής που απαιτούνται για την υποστήριξη της παροχής λιανικών τηλεφωνικών υπηρεσιών από άκρο σε άκρο είναι η χονδρική εκκίνηση κλήσεων, η χονδρική διαβίβαση κλήσεων (όπου είναι απαραίτητη) και ο χονδρικός τερματισμός κλήσεων. Στα πλαίσια ανάλυσης της αγοράς, κάθε Ρυθμιστική Αρχή έχει υποχρέωση να καθορίσει τα όρια μεταξύ των διαφορετικών αυτών υπηρεσιών χονδρικής.

Η διαβίβαση της κλήσης συνίσταται, εξ ορισμού, στην υπηρεσία, που μεσολαβεί ανάμεσα στην εκκίνηση και τον τερματισμό μιας κλήσης. Η Επιτροπή θεωρεί την εκκίνηση κλήσης ως τοπική υπηρεσία, και τον τερματισμό κλήσης ως υπηρεσία που, όπως περιγράφεται πιο πάνω, μπορεί να παρέχεται μαζί με τη διαβίβαση κλήσης. Η Επιτροπή ορίζει όλη τη μεταφορά κλήσεων μεταξύ των περιφερειακών τηλεφωνικών κέντρων ως διαβιβαστικές υπηρεσίες.

Ο ΕΡΗΕΤ προτείνει να καθορίσει τα όρια των σχετικών αγορών για "την εκκίνηση κλήσεων" και "τον τερματισμό κλήσεων" στο επίπεδο τοπικού τηλεφωνικού κέντρου (βλ. γράφημα 1).

Η οριοθέτηση αυτή της "εκκίνησης κλήσης" εφαρμόζεται ως προς τις κλήσεις που εκκινούν και τερματίζονται στο ίδιο τηλεφωνικό κέντρο, κλήσεις που εκκινούν και τερματίζονται στο ίδιο δίκτυο με απλή διαβίβαση, κλήσεις που εκκινούν και τερματίζονται στο ίδιο δίκτυο με διπλή μεταβίβαση, κλήσεις προς διεθνείς προορισμούς και κλήσεις που εκκινούν από ένα δίκτυο και τερματίζονται σε δίκτυα άλλων παροχέων.

³¹ βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές, παρ.40.

³² Ανακοίνωση της Επιτροπής για τον ορισμό της σχετικής αγοράς για τους σκοπούς του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού (Επίσημη Εφημερίδα C 372 της 9,12,1997, σ. 5).

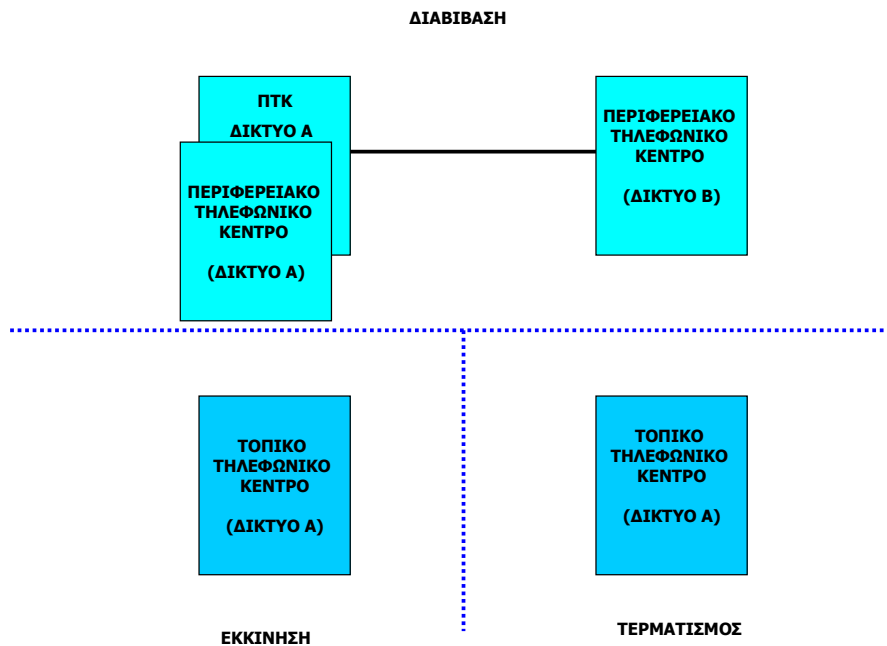
³³ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 802/2004, της 7ης Απριλίου 2004, για την εφαρμογή του κανονισμού του (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων, Επίσημη Εφημερίδα αριθ. L 133 της 30/04/2004, σ. 0001 – 0039, Παράρτημα I, Τμήμα 6).

Το όριο που αφορά στον "τερματισμό κλήσης" τυγχάνει εφαρμογής ως προς τις κλήσεις που εκκινούν και τερματίζονται στο ίδιο τηλεφωνικό κέντρο, κλήσεις που τερματίζονται στο δίκτυο με απλή μεταβίβαση, κλήσεις που τερματίζονται στο δίκτυο με διπλή μεταβίβαση και κλήσεις που τερματίζονται σε τοπικό τηλεφωνικό κέντρο και προέρχονται από άλλα δίκτυα.

Η διαβίβαση περιλαμβάνει όλα τα άλλα στοιχεία της δρομολόγησης κλήσης πέρα από το τοπικό κέντρο, συμπεριλαμβανομένου τουλάχιστον ενός περιφερειακού τηλεφωνικού κέντρου: Περιλαμβάνει δηλαδή κλήσεις που δρομολογούνται μέσω δύο περιφερειακών τηλεφωνικών κέντρων³⁴ εάν η αναφορά γίνεται στο αυτό δίκτυο ενώ τουλάχιστον ενός εάν η αναφορά γίνεται σε πέραν του ενός δικτύου. Τα κέντρα διαβίβασης μπορούν να είναι μέρος του δικτύου του παροχέα εκκίνησης, του παροχέα τερματισμού ή ενός τρίτου παροχέα.

Τα στοιχεία των υπηρεσιών που περιγράφονται πιο πάνω μπορούν να απεικονιστούν ως φαίνεται στο Γράφημα 1:

Γράφημα 1: Όρια μεταξύ εκκίνησης κλήσεων, τερματισμού κλήσεων και διαβιβαστικών υπηρεσιών

Με βάση τα όρια αυτά ο ΕΡΗΕΤ θα εξετάσει τον ορισμό αγορών για τις υπηρεσίες τερματισμού κλήσεων.

³⁴ Στην περίπτωση της CYTA τα περιφερειακά τηλεφωνικά κέντρα είναι Πύλες Μέσων.

3.3.2 Ορισμός Σχετικής Αγοράς Χονδρικής παροχής σε σταθερή θέση, τερματισμού κλήσεων σε μεμονωμένα δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα– Αγορά 1(2014)

Η αγορά χονδρικής παροχής, σε σταθερή θέση, τερματισμού κλήσεων σε δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα, συμπεριλαμβάνεται στις αγορές που απαριθμούνται στο παράρτημα της νέας Σύστασης της 9/10/14 .

Η υπηρεσία χονδρικού τερματισμού κλήσεων απαιτείται για τον τερματισμό των κλήσεων σε συγκεκριμένους προορισμούς ή σε τελικούς χρήστες. Στην Αιτιολογική Έκθεση της Σύστασης της 9/10/14 , η Επιτροπή αναφέρει ότι μια ανάλυση της προσφοράς και της ζήτησης δείχνει ότι για το τρέχον χρονικό διάστημα ή και στο κοντινό μέλλον δεν υπάρχουν υποκατάστατα σε χονδρικό επίπεδο που πιθανόν να περιορίζει την επιβολή υπερβολικών χρεώσεων στον τερματισμό κλήσεων στο δεδομένο δίκτυο.

Η Επιτροπή λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι ένας παροχέας που παρέχει χονδρική υπηρεσία τερματισμού σε άλλους παροχείς που επιθυμούν να τερματίσουν κλήσεις δεν μπορεί να διαφοροποιήσει την τιμολογιακή πολιτική του μεταξύ τελικών χρηστών ή περιοχών στο δίκτυο του, θεωρεί και υποδεικνύει ότι η σχετική αγορά αφορά (τουλάχιστον) τον τερματισμό στο μεμονωμένο δίκτυο κάθε παροχέα.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι στην περίπτωση που όλες οι σταθερές θέσεις ή όλοι οι τελικοί χρήστες (ή τουλάχιστον επαρκής αριθμός αυτών) σε μία δεδομένη γεωγραφική περιοχή συνδέονταν μέσω δύο ή περισσότερων δικτύων, θα υπήρχαν εναλλακτικές δυνατότητες για τον τερματισμό κλήσεων σε συγκεκριμένες θέσεις. Επίσης θεωρεί ότι μία άλλη περίπτωση υποκατάστασης προσφοράς θα μπορούσε να προέλθει εάν ήταν τεχνικά εφικτός ο τερματισμός κλήσεων προς δεδομένο προορισμό από παροχέα διαφορετικό από αυτόν ο οποίος διαχειρίζεται το δίκτυο που εξυπηρετεί τη δεδομένη θέση. Ωστόσο, στο παρόν στάδιο κάτι τέτοιο δεν είναι δυνατό.

Ως εκ τούτου σύμφωνα με τα πιο πάνω στην νέα Σύσταση της Επιτροπής ημ.9/10/2014 συμπεριλαμβάνεται η αγορά τερματισμού κλήσεων χωρίς διαφοροποίηση και συνεπώς η αγορά ορίζεται ως τερματισμός κλήσεων σε μεμονωμένα δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα που παρέχονται σε σταθερή θέση.

Λαμβάνοντας υπόψη την τεχνολογικά ουδέτερη προσέγγιση, η χονδρική αγορά τερματισμού σε σταθερή θέση περιλαμβάνει τερματισμό σε PSTN και IP δίκτυα, κλήσεων, ανεξάρτητα από

το πού προέρχεται η κλήση (εθνικά, εντός της Ευρωπαϊκής Οικονομικής ζώνης, σταθερής και κινητής).

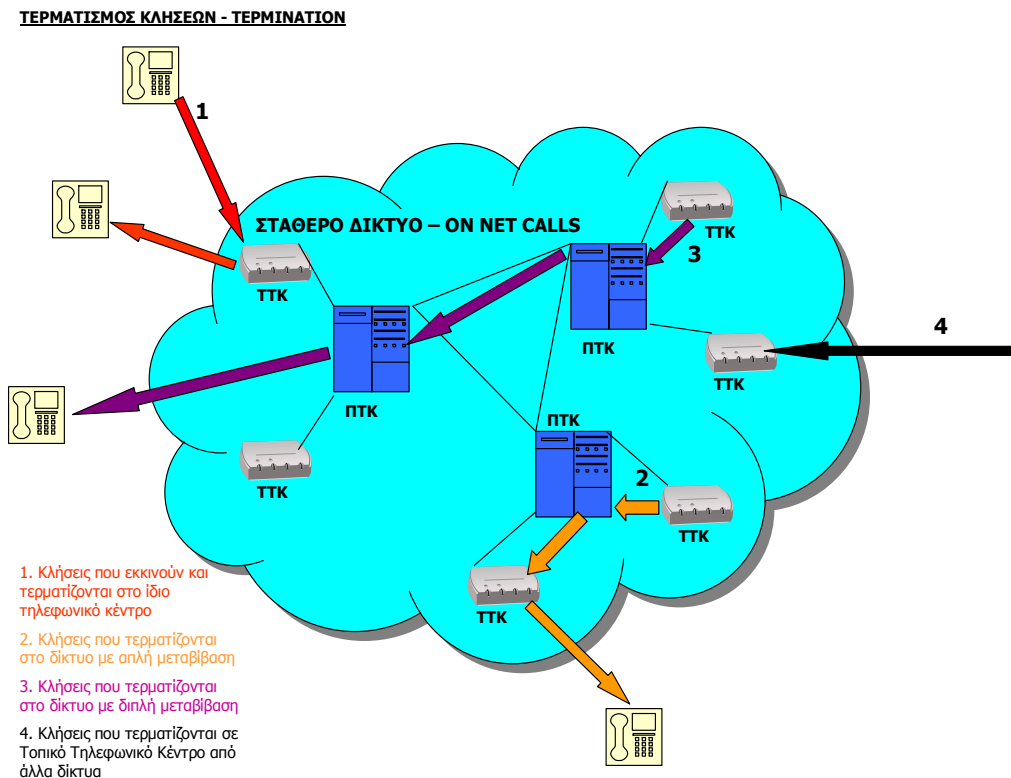
Ο ΕΡΗΕΤ δεν διαφοροποιείται από τον προηγούμενο κύκλο εξέτασης των αγορών και θεωρεί τις πιο πάνω θέσεις ως αφητηρία για τον ορισμό της σχετικής αγοράς.

3.3.3 Η Σχετική Αγορά χονδρικής παροχής σε σταθερή θέση τερματισμού κλήσεων σε μεμονωμένα δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα

Οι χονδρικές υπηρεσίες τερματισμού αποτελούν αναγκαίο συστατικό για τον τερματισμό κλήσεων σε επίπεδο λιανικής.

Οι υπηρεσίες τερματισμού κλήσεων παρέχονται ως προς τις κλήσεις που εκκινούν και τερματίζονται στο ίδιο τηλεφωνικό κέντρο, κλήσεις που τερματίζονται στο δίκτυο με απλή μεταβίβαση, κλήσεις που τερματίζονται στο δίκτυο με διπλή μεταβίβαση και κλήσεις που τερματίζονται σε Τοπικό Τηλεφωνικό Κέντρο από άλλα δίκτυα (βλέπε Γράφημα 2).

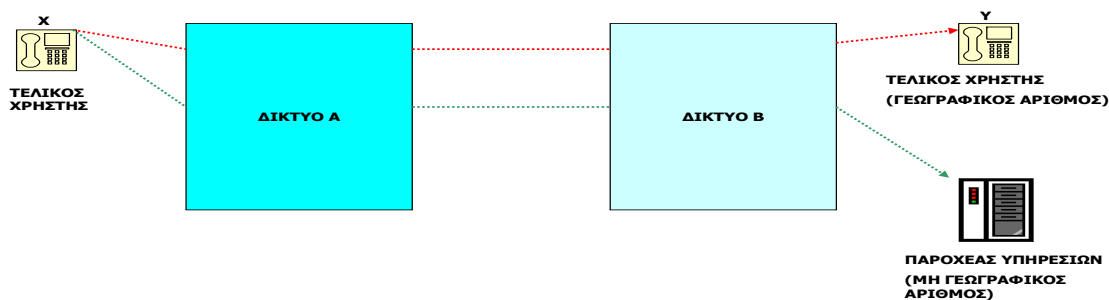
Γράφημα 2: Πιθανά σενάρια τερματισμού κλήσεων³⁵

³⁵ Η μετάβαση του εγκατεστημένου παροχέα σε δίκτυο IP σε δύο με τρία χρόνια πολύ πιθανόν να διαφοροποιήσει τα σενάρια τερματισμού με την κατάργηση του τοπικού τερματισμού και του τερματισμού διπλής μεταβίβασης και την υιοθέτηση ενός ενιαίου τέλους τερματισμού. Αυτή η εξέλιξη όμως δεν διαφοροποιεί τον ορισμό της σχετικής αγοράς τερματισμού κλήσεων.

Κατά συνέπεια, η ζήτηση για χονδρικές υπηρεσίες τερματισμού κλήσεων οδηγείται από τις λιανικές υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας. Στην ουσία, εάν ο τελικός χρήστης (X) (που χρησιμοποιεί μια σύνδεση στο σταθερό δίκτυο (A)) καλεί τον τελικό χρήστη (Y) (σε έναν γεωγραφικό αριθμό που συνδέεται με ένα σημείο τερματισμού στο σταθερό δίκτυο (B)) ή επιδιώκει να αποκτήσει την υπηρεσία που συνδέεται με έναν μη-γεωγραφικό αριθμό που παραχωρείται σε έναν παροχέα υπηρεσιών που φιλοξενείται από το σταθερό δίκτυο (B), ο παροχέας του σταθερού δικτύου (A) παρέχει μια υπηρεσία εκκίνησης κλήσεων και ο παροχέας του σταθερού δικτύου (B) παρέχει μια υπηρεσία τερματισμού (βλέπε Γράφημα 3). Μόνο στις περιπτώσεις όπου η κλήση είναι εντός του ίδιου δικτύου οι χονδρικές υπηρεσίες εκκίνησης και τερματισμού παρέχονται από το ίδιο δίκτυο.

Γράφημα 3: Τερματισμός Κλήσεων σε Γεωγραφικούς και μη Γεωγραφικούς Αριθμούς

Στα πλαίσια της εξέτασης για τον καθορισμό της σχετικής χονδρικής αγοράς τερματισμού κλήσεων, ο ΕΡΗΕΤ διερεύνησε τα ακόλουθα ερωτήματα:

1. Εάν ο τερματισμός κλήσεων σε γεωγραφικούς αριθμούς και ο τερματισμός κλήσεων σε μη γεωγραφικούς αριθμούς εμπίπτουν στην ίδια σχετική αγορά υπηρεσιών,
2. Εάν η σχετική αγορά τερματισμού σε χονδρικό επίπεδο ορίζεται ανά δίκτυο,
3. Εάν η αυτοπρομήθεια τερματισμού κλήσεων συμπεριλαμβάνεται στην ίδια σχετική αγορά με αυτή του τερματισμού κλήσεων.

3.3.3.1 Υποκαταστασιμότητα μεταξύ υπηρεσιών τερματισμού για κλήσεις σε γεωγραφικούς και μη γεωγραφικούς αριθμούς

Ο ΕΡΗΕΤ εξέτασε κατά πόσο οι υπηρεσίες τερματισμού που παρέχονται για κλήσεις σε γεωγραφικούς και μη γεωγραφικούς αριθμούς ανήκουν στην ίδια σχετική αγορά υπηρεσιών, ή αν υπάρχουν λειτουργικές ή τιμολογιακές διαφορές οι οποίες υποδεικνύουν ότι οι πιο πάνω υπηρεσίες ανήκουν σε ξεχωριστές και διακριτές αγορές υπηρεσιών.

Κατά τους προηγούμενους κύκλους εξέτασης των σχετικών αγορών, ο ΕΡΗΕΤ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο τερματισμός κλήσεων σε γεωγραφικούς και ο τερματισμός κλήσεων σε μη γεωγραφικούς αριθμούς δεν μπορούσαν να θεωρηθούν υποκατάστατα από την πλευρά ζήτησης σε χονδρικό επίπεδο και ως εκ τούτου ανήκαν σε διαφορετικές αγορές. Το συμπέρασμα αυτό στηρίχθηκε στη διαπίστωση ότι οι παροχείς υπηρεσιών μέσω μη γεωγραφικών αριθμών έχουν κατά κανόνα αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ προς τον παροχέα της σύνδεσης πρόσβασης στον μη γεωγραφικό αριθμό τους. Αυτό οφείλεται τόσο στη μεγαλύτερη ευχέρεια που έχουν οι παροχείς υπηρεσιών να επιλέξουν τον παροχέα σύνδεσης πρόσβασης της αρεσκείας τους όσο και στην αυξημένη κίνηση ή/και ενδιαφέροντες οικονομικούς όρους που είναι σε θέση να προσφέρουν στον εν λόγω παροχέα, που τους καθιστά έτσι οικονομικά πιο ελκυστικούς συνδρομητές. Στο πλαίσιο του καθεστώτος ο καλών πληρώνει, ο καλούμενος συνδρομητής δεν χρεώνεται για τον τερματισμό της κλήσης σε γεωγραφικό αριθμό και γενικά οι τελικοί χρήστες (που δέχονται την κλήση) δεν επηρεάζονται από το τέλος τερματισμού που χρεώνεται από τον παροχέα στον οποίο είναι συνδρομητές, στον παροχέα του καλούντος συνδρομητή. Κάθε παροχέας τερματισμού κλήσεων είναι ως εκ τούτου μονοπωλιακός παροχέας, ικανός να συμπεριφέρεται ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές, τους καταναλωτές και τους πελάτες της, και έχει την δυνατότητα να χρεώνει υπερβολικές τιμές.

Όπως εξηγείται στην επεξηγηματική σημείωση για τη σύσταση 2009/396/ΕΚ του Συμβουλίου, της 7ης Μαΐου 2009 σχετικά με την κανονιστική μεταχείριση των σταθερών και κινητών τελών τερματισμού στην Ευρωπαϊκή Ένωση, μια διαφορετική λογική ισχύει για τα τέλη τερματισμού για τους αριθμούς που χρησιμοποιούνται από τους παροχείς υπηρεσιών (μη γεωγραφικούς αριθμούς) τα οποία επηρεάζουν άμεσα τα έσοδά τους - και ως εκ τούτου μπορούν να αλλάξουν παροχέα σε περίπτωση αύξησης των τελών για υπηρεσίες τερματισμού. Ως εκ τούτου, ο τερματισμός των κλήσεων προς μη γεωγραφικούς αριθμούς που χρησιμοποιούνται από τους παροχείς υπηρεσιών χαρακτηρίζεται συνήθως από ανταγωνιστικές συνθήκες που είναι διαφορετικές από αυτές που επικρατούν στο πλαίσιο του τερματισμού κλήσεων σε άλλους τελικούς χρήστες (γεωγραφικούς αριθμούς).

Ταυτόχρονα κρίθηκε ότι, από άποψη υποκαταστασιμότητας προσφοράς, είναι ευκολότερο (λόγω χαμηλών εμποδίων εισόδου) για νεοεισερχόμενους παροχείς να παρέχουν κλήσεις σε παροχείς υπηρεσιών, με βάση μη γεωγραφικούς αριθμούς, από ότι υπηρεσίες τερματισμού για κλήσεις σε τελικούς χρήστες, με βάση γεωγραφικούς αριθμούς.

3.3.3.2 Υποκαταστασιμότητα από πλευράς ζήτησης σε λιανικό επίπεδο

Οι κλήσεις σε γεωγραφικούς αριθμούς είναι συνήθως κλήσεις σε τελικούς χρήστες και τερματίζονται από τον παροχέα ο οποίος ελέγχει το τερματικό σημείο με το οποίο συνδέεται ο καλούμενος αριθμός. Οι κλήσεις αυτές τιμολογούνται στην Κύπρο ομοιόμορφα επί τη βάση της αρχής «ο καλών πληρώνει».

Οι κλήσεις σε μη γεωγραφικούς αριθμούς που προσφέρονται από σταθερά δίκτυα, είναι συνήθως κλήσεις σε παροχείς υπηρεσιών. Οι εν λόγω κλήσεις περιλαμβάνουν διάφορους τύπους κλήσεων, συμπεριλαμβανομένων κλήσεων ατελούς χρέωσης (freephone – 800xxxxx) και υπερτιμημένων κλήσεων (premium rate – 900xxxxx). Σε επίπεδο λιανικής οι ως άνω κλήσεις τιμολογούνται επί τη βάση διαφορετικών μοντέλων χρέωσης. Ειδικότερα, οι λιανικές χρεώσεις για υπηρεσίες ατελούς χρέωσης (freephone – 800xxxxx) επιβαρύνουν τον καλούμενο. Οι υπηρεσίες υπερτιμημένων κλήσεων (premium rate – 900xxxxx, 909xxxxx) χρεώνονται στον καλούντα, και η χρέωση αποτελεί προϊόν εμπορικής συναλλαγής μεταξύ του παροχέα της υπηρεσίας και του ιδιοκτήτη του δικτύου που είναι ο παροχέας της χονδρικής υπηρεσίας τερματισμού κλήσεων.

Η διαφοροποίηση αυτή ως προς την τιμολόγηση φαίνεται να οδηγεί στο συμπέρασμα ότι οι λιανικές κλήσεις σε γεωγραφικούς αριθμούς και οι κλήσεις σε μη γεωγραφικούς αριθμούς δεν είναι λειτουργικά υποκατάστατα και δεν ασκούν μεταξύ τους τιμολογιακές πιέσεις.

3.3.3.3 Υποκαταστασιμότητα από πλευράς ζήτησης σε χονδρικό επίπεδο

Οι υπηρεσίες τερματισμού για κλήσεις σε τελικούς χρήστες και κλήσεις σε παροχείς υπηρεσιών αγοράζονται από παροχείς που προσφέρουν εκκίνηση κλήσεων ή παροχείς επιλογής / προεπιλογής φορέα (δηλαδή οι πιο πάνω παροχείς αγοράζουν υπηρεσίες τερματισμού προκειμένου να είναι σε θέση να παρέχουν σύνδεση από άκρο σε άκρο σε παροχείς λιανικών υπηρεσιών και σε τελικούς χρήστες). Ωστόσο, οι υπηρεσίες τερματισμού τόσο για κλήσεις σε τελικούς χρήστες όσο και για κλήσεις σε παροχείς υπηρεσιών είναι κατ'ουσία λειτουργικά ισοδύναμες.

Όμως ο τερματισμός κλήσεων σε ανεξάρτητους παροχείς υπηρεσιών περιεχομένου μπορεί ενδεχομένως να υπόκειται σε διαφορετικές συνθήκες ανταγωνισμού, ανάλογα με τους ανταγωνιστικούς περιορισμούς και την αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ των ανεξάρτητων παροχέων υπηρεσιών.³⁶

Μια κλήση σε ένα γεωγραφικό αριθμό δύναται μόνο να τερματιστεί από τον παροχέα ο οποίος παρέχει τη σύνδεση πρόσβασης στον πιο πάνω γεωγραφικό αριθμό. Από τεχνικής άποψης, το ίδιο συμβαίνει και στην περίπτωση κλήσεων προς μη γεωγραφικούς αριθμούς: η κλήση πρέπει να τερματίζει στο δίκτυο από το οποίο παρέχεται η σύνδεση πρόσβασης στον συγκεκριμένο αριθμό. Ωστόσο, στην περίπτωση αυτή υπάρχουν δυναμικές στη σχέση του παροχέα υπηρεσιών και του παροχέα που προσφέρει τερματισμό που επηρεάζουν την πιθανότητα αλλαγής του παροχέα που προσφέρει τερματισμό. Οι παροχείς υπηρεσιών μέσω μη γεωγραφικών αριθμών έχουν κατά κανόνα αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ προς τον παροχέα της σύνδεσης πρόσβασης στον μη γεωγραφικό αριθμό τους. Το γεγονός αυτό οφείλεται τόσο στη μεγαλύτερη ευχέρεια που έχουν οι παροχείς υπηρεσιών να επιλέξουν τον παροχέα σύνδεσης πρόσβασης της αρεσκείας τους όσο και στην αυξημένη κίνηση ή/και ενδιαφέροντες οικονομικούς όρους που είναι σε θέση να προσφέρουν στον εν λόγω παροχέα, που τους καθιστά έτσι οικονομικά πιο ελκυστικούς συνδρομητές. Ως εκ τούτου ο τερματισμός κλήσεων σε γεωγραφικούς και ο τερματισμός κλήσεων σε μη γεωγραφικούς αριθμούς δεν φαίνεται να μπορούν να θεωρηθούν υποκατάστατα από την πλευρά ζήτησης σε χονδρικό επίπεδο.

3.3.3.4 Υποκαταστασιμότητα από πλευράς προσφοράς σε χονδρικό επίπεδο

Η παροχή τερματισμού για κλήσεις σε γεωγραφικούς αριθμούς απαιτεί την ύπαρξη ενός εθνικού ή τουλάχιστον ενός γεωγραφικά εκτεταμένου δικτύου τοπικής πρόσβασης. Αντιθέτως, η παροχή τερματισμού για κλήσεις σε παροχείς υπηρεσιών απαιτεί μη γεωγραφικό τερματισμό και δύναται να παρέχεται ακόμη και εάν δεν υπάρχει πλήρης γεωγραφική κάλυψη. Ως εκ τούτου, είναι ευκολότερο για νεοεισερχόμενους παροχείς να παρέχουν κλήσεις σε παροχείς υπηρεσιών, με βάση μη γεωγραφικούς αριθμούς, από ότι υπηρεσίες τερματισμού για κλήσεις σε τελικούς χρήστες, με βάση γεωγραφικούς αριθμούς.

Ένας υποθετικός μονοπωλιακός παροχέας υπηρεσιών τερματισμού κλήσεων για τελικούς χρήστες θα μπορούσε εύκολα να εισέλθει στην αγορά του τερματισμού για κλήσεις σε παροχείς υπηρεσιών (μη γεωγραφικός τερματισμός) συνεπεία μιας αύξησης της τιμής έως και 10%. Ωστόσο, το αντίθετο δεν φαίνεται να ισχύει. Υπάρχουν σημαντικοί και μακροπρόθεσμοι

---

³⁶ Βλ. τις σχετικές παρατηρήσεις της Επιτροπής στην επιστολή της στην Γαλλική ΕΡΑ, με ημερομηνία 15/9/2005, που αναφέρεται στις κοινοποιήσεις FR/2005/0227, FR/2005/0228 και FR/2005/0229, σελ. 6.

φραγμοί εισόδου, οι οποίοι σχετίζονται με την ανάπτυξη εθνικού δικτύου και την επένδυση εκατομμυρίων ευρώ, για την παροχή υπηρεσιών τερματισμού σε τελικούς χρήστες.

3.3.3.5 Συμπέρασμα ως προς τον τερματισμό κλήσεων σε γεωγραφικούς και σε μη γεωγραφικούς αριθμούς

Οι συνθήκες ανταγωνισμού για τον τερματισμό κλήσεων προς μη γεωγραφικούς αριθμούς είναι διαφορετικές και συμπεραίνεται ότι:

- Ο τερματισμός κλήσεων μη γεωγραφικών αριθμών παρουσιάζει διαφορές ως προς τον τερματισμό κλήσεων σε γεωγραφικούς αριθμούς και ως εκ τούτου οι δύο αυτές μορφές τερματισμού κλήσεων δεν ανήκουν στην ίδια σχετική αγορά.

3.3.3.6 Συμπέρασμα ως προς τον ορισμό της αγοράς.

Το συμπέρασμα στον οποίο καταλήγουμε με βάση την ανάλυση που προηγήθηκε είναι ότι, σε επίπεδο χονδρικής, ο τερματισμός κλήσεων σε μη γεωγραφικούς αριθμούς ανήκει σε διαφορετική σχετική αγορά υπηρεσιών από εκείνη που ορίσθηκε για τον τερματισμό κλήσεων σε γεωγραφικούς αριθμούς.

3.3.4 Η Σχετική Αγορά τερματισμού σε χονδρικό επίπεδο ορίζεται ανά δίκτυο σαν ενιαία αγορά;

3.3.4.1 Υποκαταστασιμότητα από πλευράς ζήτησης

Ένας παροχέας υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας που επιθυμεί να τερματίσει μια κλήση σε έναν σταθερό αριθμό, γεωγραφικό ή μη, δύναται μόνο να την τερματίσει στο δίκτυο εκείνο στο οποίο ανήκει ο αριθμός αυτός (είτε η κλήση δρομολογείται από τον παροχέα τερματισμού άμεσα, από τον παροχέα εκκίνησης ή από τον παροχέα διαβίβασης).

Σε επίπεδο λιανικής αγοράς, ο συνδρομητής στον αριθμό του οποίου καταλήγει η κλήση δεν έχει δυνατότητα επιλογής ανάμεσα σε διαφορετικούς παροχείς τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών ή δικτύων ως προς το τμήμα τερματισμού της κλήσης. Ο τερματισμός αυτός μπορεί να γίνει μόνο από τον παροχέα του δικτύου, στο σημείο απόληξης του οποίου καταλήγει η εν λόγω κλήση. Άλλες εναλλακτικές λύσεις θα μπορούσαν ενδεχομένως να υπάρξουν στη θεωρία, αλλά δεν υπάρχουν στην πράξη και ούτε φαίνεται να επίκεινται στο κοντινό μέλλον. Δεν υπάρχουν λοιπόν υποκατάστατες υπηρεσίες, από πλευράς λιανικής ζήτησης.

Επί πλέον, σε ότι τουλάχιστον αφορά τους γεωγραφικούς αριθμούς ισχύει η αρχή «ο καλών πληρώνει», πράγμα που σημαίνει ότι ο καλούμενος συνδρομητής δεν έχει ιδιαίτερο κίνητρο να αναζητήσει εναλλακτικές λύσεις τερματισμού της κλήσης που λαμβάνει (ακόμη και εάν υπήρχαν τέτοιες λύσεις). Ούτε όμως ο καλών συνδρομητής έχει δυνατότητα επιλογής ανάμεσα σε διαφορετικούς παροχείς τερματισμού κλήσης στον αριθμό που καλεί.

3.3.4.2 Υποκαταστασιμότητα από πλευράς προσφοράς

Προκειμένου να υπάρξει υποκαταστασιμότητα από πλευράς προσφοράς για τους γεωγραφικούς αριθμούς, είναι φανερό, ότι ένας νεοεισερχόμενος παροχέας θα έπρεπε να λειτουργεί ένα τοπικό δίκτυο πρόσβασης πλήρους εθνικής κάλυψης που θα του επέτρεπε να τερματίζει κλήσεις και να 'κερδίσει' τον καλούμενο πελάτη από τον υποθετικό μονοπωλιακό παροχέα σε επίπεδο λιανικής (και να μεταφέρει τον καλούμενο αριθμό).

Οι φραγμοί εισόδου ωστόσο, προκειμένου να μπορέσει κανείς να προσφέρει τερματισμό με πλήρη κάλυψη είναι ανυπέρβλητοι και ουσιαστικά καθιστούν την είσοδο στην αγορά τερματισμού απαγορευτική. Ως εκ τούτου, χωρίς την ύπαρξη ενός υπάρχοντος «παράλληλου» δικτύου πρόσβασης, ένας πιθανός νεοεισερχόμενος παροχέας δεν θα μπορούσε να αντιδράσει προσφέροντας μια εναλλακτική λύση τερματισμού της κλήσης σε απάντηση μιας μικρής αλλά σημαντικής μη μεταβατικής αύξησης τιμής από τον εγκατεστημένο παροχέα τερματισμού κλήσης. Η αδυναμία αυτή υποκατάστασης ενισχύεται από το γεγονός ότι το σχέδιο Αριθμοδότησης στην Κύπρο, όπως και αλλού, βασίζεται στην αρχή ότι κάθε αριθμός δημόσιου σταθερού τηλεφωνικού δικτύου δεν μπορεί να αντιστοιχεί παρά σε ένα σημείο απόληξης δικτύου, που εξ ορισμού δεν είναι δυνατόν να μοιράζεται ανάμεσα σε δύο ή περισσότερα εναλλακτικά δίκτυα τερματισμού. Επομένως η σχετική αγορά οφείλει να ορίζεται ανά δίκτυο.

Όπως συζητήθηκε πιο πάνω, η αναπαραγωγή ενός παράλληλου δικτύου για τον τερματισμό κλήσεων σε μη γεωγραφικούς αριθμούς θα ήταν ενδεχομένως ευκολότερη, μια και δεν προϋποθέτει πλήρη ή έστω πολύ εκτεταμένη γεωγραφική κάλυψη της Επικράτειας. Παραμένει όμως δυσανάλογη και αντιοικονομική λύση και δεν φαίνεται να υπάρχει κάποιο σχετικό προηγούμενο που να αποδεικνύει το αντίθετο.

3.3.5 Ένταξη της αυτοπρομήθειας τερματισμού κλήσεων στην σχετική αγορά

Η αυτοπρομήθεια υπηρεσιών χονδρικού τερματισμού κλήσεων συνίσταται στην εσωτερική παροχή των υπηρεσιών αυτών από τις μονάδες χονδρικής στις μονάδες της λιανικής ενός και του ίδιου οργανισμού. Αποτελεί λοιπόν μια μορφή «παραγωγής για εσωτερική κατανάλωση», όπως αναφέρθηκε πιο πάνω.

Ο ΕΡΗΕΤ εξέτασε κατά πόσο πρέπει να συμπεριληφθούν στη σχετική αγορά και οι υπηρεσίες τερματισμού σε χονδρικό επίπεδο οι οποίες παρέχονται για ίδιο λογαριασμό.

Ο ΕΡΗΕΤ δεν γνωρίζει άλλη τεχνική λύση η οποία να επιτρέπει σε ένα παροχέα, πέραν του παροχέα του σχετικού δικτύου πρόσβασης, να τερματίζει κλήσεις. Όλες οι υπηρεσίες τερματισμού αυτό-παρέχονται από τους παροχείς τερματισμού και ως εκ τούτου η αυτοπρομήθεια πρέπει να συμπεριληφθεί στην σχετική αγορά. Ο ΕΡΗΕΤ θεωρεί ότι η αυτοπρομήθεια υπηρεσιών τερματισμού δεν μπορεί να εξαιρεθεί από τη διαδικασία ορισμού αγοράς.

3.3.6 Σχετική γεωγραφική αγορά

Μια σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι εν λόγω παροχείς δραστηριοποιούνται στην παροχή και προμήθεια υπηρεσιών σχετικά με τις οποίες οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι επαρκώς ομοιογενείς ούτως ώστε να διαχωρίζονται από γειτονικές περιοχές.

Με τη βάση αυτή, ο ΕΡΗΕΤ θεωρεί ότι η σχετική γεωγραφική αγορά για την αγορά χονδρικών υπηρεσιών τερματισμού που προσδιορίστηκε πιο πάνω είναι εθνική και περιλαμβάνει όλη την επικράτεια υπό τον έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Η άποψη αυτή βασίζεται κυρίως στο γεγονός ότι ο κάθε παροχέας προσφέρει τις υπηρεσίες του στη σχετική αγορά με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις, οπουδήποτε και εάν παρέχονται αυτές (εντός της Κυπριακής Δημοκρατίας).

3.3.7 Γενικό συμπέρασμα

Τα συμπεράσματα του ΕΡΗΕΤ αναφορικά με τον ορισμό της αγοράς της χονδρικής παροχής, σε σταθερή θέση τερματισμού κλήσεων μεμονωμένα δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα είναι ότι:

- ο τερματισμός κλήσεων σε γεωγραφικούς αριθμούς και ο τερματισμός κλήσεων σε μη γεωγραφικούς αριθμούς αποτελούν δύο διαφορετικές σχετικές αγορές
- η σχετική αγορά τερματισμού κλήσεων προς τελικούς χρήστες σε σταθερά δίκτυα σε επίπεδο χονδρικής ορίζεται ανά μεμονωμένο σταθερό δίκτυο,
- σύμφωνα με την αρχή της τεχνολογικής ουδετερότητας η χονδρική αγορά τερματισμού συμπεριλαμβάνει τον τερματισμό σε δίκτυα PSTN ή/και IP,

- η αυτοπρομήθεια υπηρεσιών τερματισμού πρέπει να περιληφθεί στην σχετική αγορά,
- η σχετική γεωγραφική αγορά για την αγορά χονδρικών υπηρεσιών τερματισμού είναι εθνική και περιλαμβάνει όλη την επικράτεια υπό τον έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας.

ΜΕΡΟΣ 4   ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

4.1.   Εισαγωγή

Με δεδομένο τον ορισμό της σχετικής αγοράς και της γεωγραφικής της διάστασης ,ο ΕΡΗΕΤ, σε αυτό το μέρος, πραγματοποιεί ανάλυση του καθεστώτος του ανταγωνισμού στην αγορά τερματισμού κλήσεων. Κατά τη διενέργεια της ανάλυσης της σχετικής αγοράς , ο ΕΡΗΕΤ θα εξετάσει εάν υφίσταται αποτελεσματικός ανταγωνισμός και θα αξιολογήσει το ενδεχόμενο καθορισμού οργανισμού/ών με Σημαντική Ισχύ στην αγορά (ΣΙΑ). Ο τυχόν καθορισμός παροχέα ή παροχέων με ΣΙΑ θα συνεπάγεται την επιβολή από τον ΕΡΗΕΤ των κατάλληλων ρυθμιστικών υποχρεώσεων, όπως αυτά ορίζονται στον Νόμο, προκειμένου να αντιμετωπισθεί η διαπιστωθείσα έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού.

Όπως υπογράμμισε το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, το γεγονός της διαπίστωσης δεσπόζουσας θέσης δεν αποκλείει την ύπαρξη κάποιου ανταγωνισμού στην αγορά. Επιτρέπει πάντως στον Οργανισμό που κατέχει τέτοια θέση, εάν όχι να προσδιορίζει, τουλάχιστον να επηρεάζει αισθητά τους όρους με τους οποίους θα αναπτυχθεί ο ανταγωνισμός, και σε κάθε περίπτωση να ενεργεί χωρίς να λαμβάνει υπόψη οποιοδήποτε ανταγωνιστικό περιορισμό εφόσον η συμπεριφορά αυτή δεν αποβαίνει εις βάρος της.³⁷

---

³⁷ Στην Υπόθεση 85/76 Hoffmann-La Roche κατά Επιτροπής, [1979] συλλογή 461, παράγραφος 39, το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι σε αντίθεση με την περίπτωση μονοπωλίου, όπου κάθε μορφής ανταγωνισμός αποκλείεται, η δεσπόζουσα θέση δεν αποκλείει την ύπαρξη κάποιας μορφής ανταγωνισμού. Με βάση το σκεπτικό αυτό, η νομοθετική ή ρυθμιστική άρση του μονοπωλίου σε μια αγορά ηλεκτρονικών επικοινωνιών μπορεί μεν να επιτρέπει, για πρώτη φορά, κάποιας μορφής ανταγωνισμό, δεν σημαίνει όμως αναγκαστικά ότι ο παραδοσιακός παροχέας (δηλ. η ΑΤΗΚ) δεν κατέχει πλέον δεσπόζουσα θέση και ότι δεν θα πρέπει πλέον να χαρακτηρίζεται ως διαθέτων ΣΙΑ.

4.2. Αξιολόγηση καθεστώτος Ανταγωνισμού στις Σχετικές Αγορές

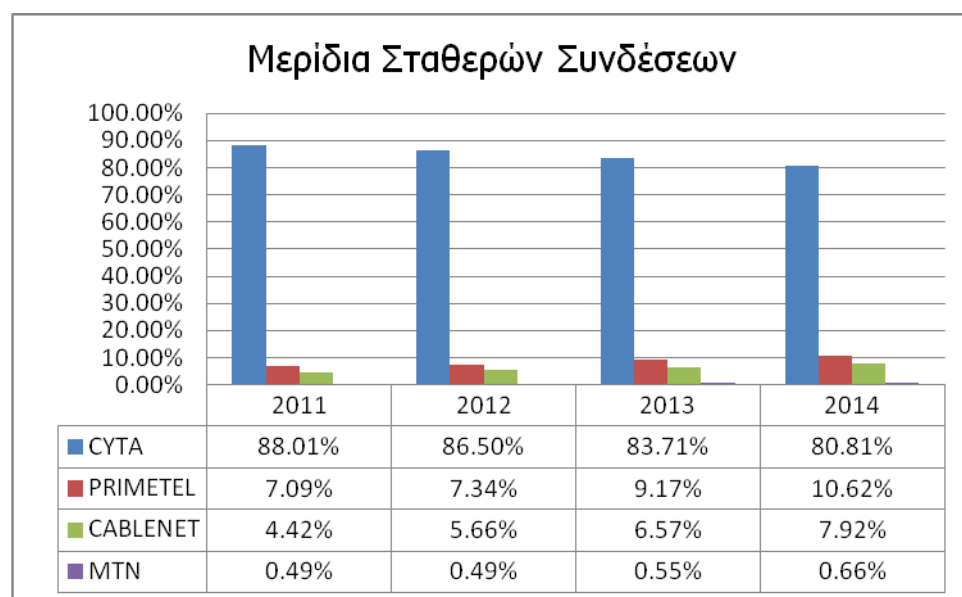
4.2.1 Δομή Λιανικής Αγοράς και Χονδρικής Αγοράς

Δομή Λιανικής Αγοράς

Στην λιανική αγορά σταθερής τηλεφωνίας πέραν του εγκατεστημένου παροχέα (CYTA) παρέχουν υπηρεσίες, συμπεριλαμβανόμενων και φωνητικών, μέσω αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο οι εταιρείες PRIMETEL και MTN και μέσω καλωδιακής υποδομής η CABLENET. Επίσης η εταιρεία CALLSAT δραστηριοποιείται κυρίως μέσω επιλογής/προεπιλογής φορέα και μέσω τηλεφωνικών καρτών (μορφή προπληρωμένης τηλεφωνίας όπου ένας παροχέας που παρέχει υπηρεσίες αποκτά συνδέσεις λιανικής στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε συναφείς περιοχές έτσι ώστε οι τελικοί χρήστες να μπορούν να καλούν σε ένα συγκεκριμένο αριθμό του παροχέα μέσω του οποίου θα έχουν πρόσβαση σε διάφορες υπηρεσίες). Πρόσφατα ένας νέος παροχέας (MYTELCO) προχώρησε σε συμφωνίες LLU και προτίθεται να δραστηριοποιηθεί στην παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών.

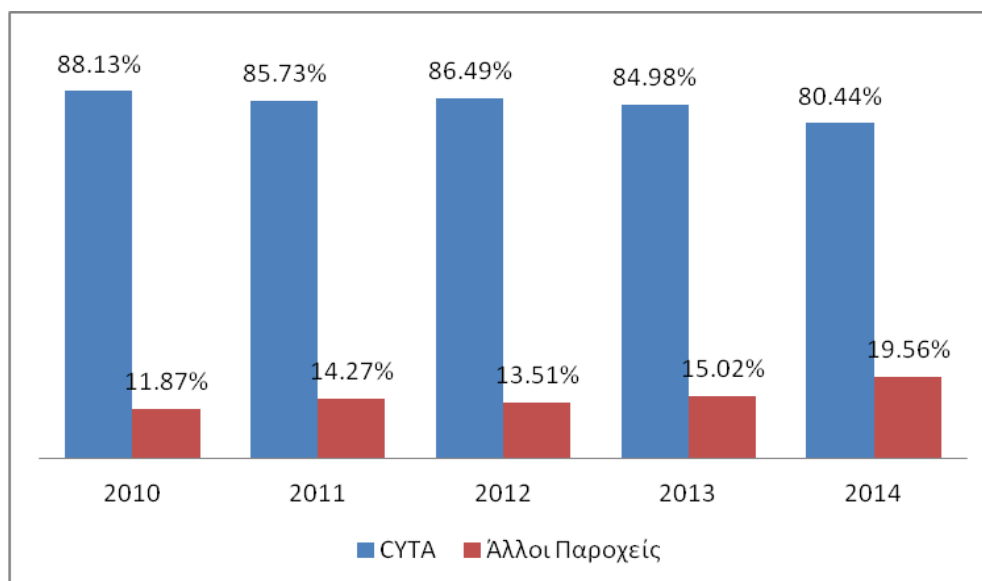
Τα μερίδια σταθερών συνδέσεων αγορά παρουσιάζονται στον πιο κάτω γράφημα.

Γράφημα 4: Μερίδια Σταθερών Συνδέσεων

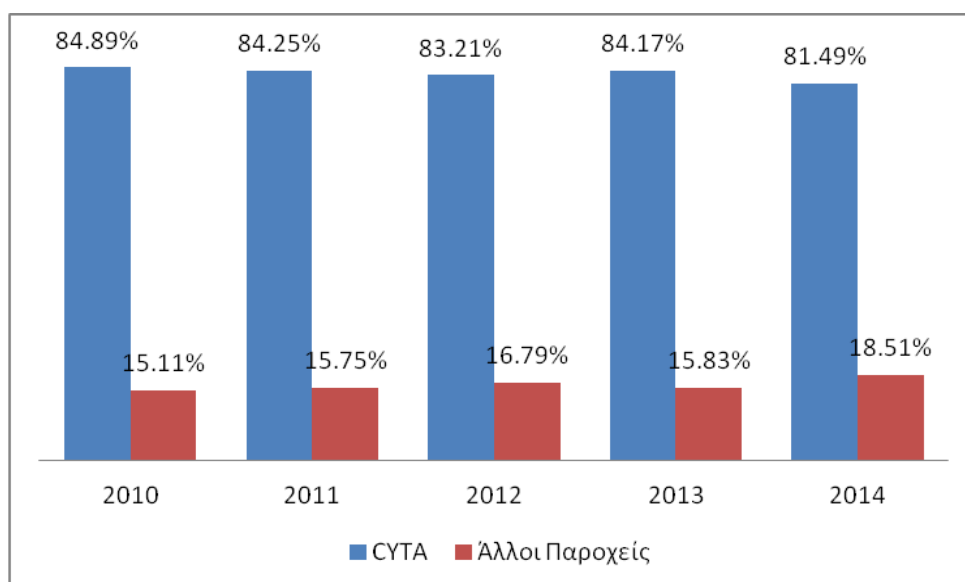

Τα μερίδια κλήσεων από σταθερή θέση παρουσιάζονται στα δύο γραφήματα που ακολουθούν:

Γράφημα 5: Μεριδία Όγκου κίνησης (λεπτά) από Σταθερό σε Σταθερό

Γράφημα 6: Μεριδία Όγκου κίνησης (λεπτά) από Σταθερό σε Κινητό

Δομή χονδρικής αγοράς χονδρικής παροχής τερματισμού κλήσεων σε σταθερή θέση

Αναφορικά με την χονδρική υπηρεσία τερματισμού κλήσεων όλοι οι παροχείς (εγκατεστημένος παροχέας και εναλλακτικοί παροχείς³⁸) (CYTA, MTN FIXED, PRIMETEL, CABLENET, CALLSAT, MYTELCO³⁹) οι οποίοι τερματίζουν ο καθένας στο δίκτυό του.

4.2.2 Ανάλυση Καθεστώτος Αγοράς: Χονδρική Παροχή σε σταθερή θέση Τερματισμού Κλήσεων σε μεμονωμένα τηλεφωνικά δίκτυα που παρέχονται Αγορά 1(2014)

4.2.2.1 Μεριδία Αγοράς

Με βάση τον ορισμό της αγοράς της χονδρικής παροχής σε σταθερή θέση τερματισμού κλήσεων σε μεμονωμένα δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα η αγορά τερματισμού είναι μονοπώλιο και όλοι οι παροχείς έχουν 100% μερίδιο αγοράς στο δίκτυο τους.

Πίνακας 1: Μεριδία Τερματισμού Κλήσεων ανά Μεμονωμένο Δίκτυο

Οργανισμός / Εταιρεία	Μερίδιο Αγοράς
CYTA	100%
PRIMETEL	100%
MTN	100%
CABLENET	100%
CALLSAT	100%
TELCO	100%

4.2.2.2 Κυριότητα Υποδομής η οποία δεν υποκαθίσταται εύκολα

Ο κάθε ένας από τους παροχείς που ελέγχει τον τερματισμό κλήσεων δίκτυο τους (δηλ. CYTA, PRIMETEL, MTN CABLENET, CALLSAT, MYTELCO) κατέχει ουσιαστικό μονοπώλιο στην υπηρεσία αυτή. Παρά το απόλυτο μερίδιο αγοράς (100%) στην παροχή χονδρικού τερματισμού παροχείς σταθερής τηλεφωνίας μπορούν στη θεωρία να αντιμετωπίσουν ανταγωνιστικές πιέσεις εάν είναι εφικτή η είσοδος νέων παροχέων με δίκτυα που να είναι βιώσιμα υποκατάστατα του χονδρικού τερματισμού σε τελικούς χρήστες σε σταθερή θέση.

³⁸ Αφορά μόνο τους παροχείς που τερματίζουν σε δικό τους δίκτυο(είτε απευθείας είτε μέσω LLU και Bitsteam) όχι παροχείς που παρέχουν τηλεφωνικές υπηρεσίες μέσω προ/επιλογή φορέα η προπληρωμένων καρτών.

³⁹ Η MYTELCO αναμένεται να δραστηριοποιηθεί στην υποφορά περίοδο που εξετάζει η παρούσα εξέταση αγοράς.

Δεν υπάρχει παράλληλο δίκτυο ή άλλη υποδομή ή τεχνική λύση για τον τερματισμό της κλήσης στον αριθμό αυτό από άλλο παροχέα και επομένως δεν υπάρχει πραγματικός ή έστω δυνητικός ανταγωνισμός για την υπηρεσία αυτή.

4.2.2.3 Αντισταθμιστική Αγοραστική Ισχύς

Η δυνατότητα ενός παροχέα να ασκεί ισχύ επί των τιμών συνήθως αποτελεί ισχυρή ένδειξη ότι ο παροχέας έχει σημαντική ισχύ στην σχετική αγορά. Οι ισχύουσες τιμές τερματισμού των παροχέων δικτύων σταθερής τηλεφωνίας ρυθμίζονται με βάση τις σχετικές αποφάσεις που ισχύουν από τον προηγούμενο κύκλο εξέτασης της αγοράς τερματισμού. Ο ΕΡΗΕΤ θεωρεί ότι εάν δεν υπήρχε η σχετική ρύθμιση, οι παροχείς θα είχαν αγοραστική ισχύ⁴⁰ στις διαπραγματεύσεις τους με τους άλλους παροχείς δεδομένου του ορισμού της αγοράς τερματισμού σε σταθερά δίκτυα ανά μεμονωμένο δίκτυο όπου κάθε παροχέας βρίσκεται σε μονοπωλιακή θέση κατά της παροχής υπηρεσιών τερματισμού στο δίκτυο του.

4.2.2.4 Συμπέρασμα

Σε συνέχεια της ανάλυσης που πραγματοποιήθηκε πιο πάνω ο ΕΡΗΕΤ καταλήγει στα εξής συμπεράσματα:

- Η σχετική αγορά δεν παρουσιάζεται επαρκώς ανταγωνιστική.
- Όλοι οι παροχείς (CYTA, PRIMETEL, CABLENET, MTN, CALLSAT, MYTELCO) έχουν δεσπόζουσα θέση στην σχετική αγορά χονδρικής αγοράς σε σταθερή θέση τερματισμού κλήσεων στο δίκτυο τους. Η παρουσία εν δυνάμει ανταγωνισμού είναι σημαντικά περιορισμένη (τουλάχιστον στα χρονικά πλαίσια της παρούσας ανάλυσης).
- Η σχετική αγορά απαιτεί ex-ante ρυθμιστική παρέμβαση.

Με βάση την πιο πάνω ανάλυση:

- Αναφορικά με τη χονδρική παροχή, σε σταθερή θέση τερματισμού κλήσεων σε μεμονωμένα δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα (αγορά 1 2014) οι παροχείς CYTA, PRIMETEL, CABLENET, MTN, CALLSAT και MYTELCO ορίζονται ως έχοντες ΣΙΑ.

---

⁴⁰ Όπως συνέβαινε πριν την ρύθμιση των τελών τερματισμού για τους εναλλακτικούς παροχείς.

ΜΕΡΟΣ 5 ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

5.1. Υφιστάμενο Ρυθμιστικό Πλαίσιο

Στον προηγούμενο κύκλο εξετάσεων των αγορών ο ΕΡΗΕΤ καθόρισε την CYTA ως οργανισμό με σημαντική ισχύ στην αγορά⁴¹ Τερματισμού Κλήσεων σε γεωγραφικούς αριθμούς στο μεμονωμένο Δημόσιο Τηλεφωνικό Δίκτυο της CYTA που παρέχεται σε σταθερή θέση, και περιλαμβάνει την δρομολόγηση κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο από Πύλες Μέσων/ τοπικό τηλεφωνικό κέντρο και τον τερματισμό τους σε τελικό χρήστη σε σταθερή θέση, συμπεριλαμβανόμενης της αυτοπρομήθειας. Επιβλήθηκαν δε οι ακόλουθες ρυθμιστικές υποχρεώσεις:

- υποχρέωση παροχής διασύνδεσης δικτύων και ευκολιών δικτύων,
- υποχρέωση διαφάνειας μέσω της παροχής πληροφοριών και της δημοσίευσης Υποδείγματος Προσφοράς Διασύνδεσης συμπεριλαμβανομένων συναφών υπηρεσιών όπως της συνεγκατάστασης,
- υποχρέωση μη διάκρισης,
- υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης, και
- υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού.

Επίσης ο ΕΡΗΕΤ καθόρισε τις εταιρείες PRIMETEL, CABLENET, MTN, CALLSAT και MYTELCO ως οργανισμούς με σημαντική ισχύ στην Αγορά Τερματισμού σε γεωγραφικούς αριθμούς συμπεριλαμβανόμενης της αυτοπρομήθειας κλήσεων στα μεμονωμένα Δημόσια Τηλεφωνικά Δίκτυα τους και περιλαμβάνει την δρομολόγηση κλήσεων και τον τερματισμό τους σε τελικό χρήστη σε σταθερή θέση, τους επέβαλε δε τις εξής ρυθμιστικές υποχρεώσεις⁴².

- υποχρέωση διαφάνειας, που συνίσταται στην υποχρέωση δημοσίευσης των χονδρικών τελών τερματισμού εισερχομένων κλήσεων στο δίκτυό της
- υποχρέωση ίσης μεταχείρισης (μη διάκρισης), ως προς τους όρους τερματισμού εισερχόμενων κλήσεων από άλλα δίκτυα, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών τελών
- υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης, και
- υποχρέωση παροχής πρόσβασης και χρήσης ειδικών ευκολιών δικτύου

⁴¹ ΑΔΠ 528/11

⁴² ΑΔΠ 525/11, ΑΔΠ 527/11 και ΑΔΠ 526/11 αντίστοιχα.

5.2. Συνέπειες Υφιστάμενης Ρύθμισης

Ο σκοπός επιβολής "ex ante" ρυθμιστικές υποχρεώσεις σε παροχείς που έχουν χαρακτηριστεί ως έχοντες ΣΙΑ είναι να διασφαλισθεί ότι δεν θα χρησιμοποιήσουν την ισχύ τους είτε να περιορίσουν η να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό στη σχετική αγορά είτε να επεκτείνουν την ισχύ τους σε άλλες γειτονικές αγορές. Οι ρυθμιστικές υποχρεώσεις που επιβλήθηκαν από το ΕΡΗΕΤ μέχρι σήμερα έχουν επιτύχει ώστε να αποφευχθεί οποιαδήποτε κατάχρηση διαπραγματευτικής ισχύος στην αγορά από τον παροχέα με σημαντική ισχύ στην αγορά. Τόσο τα τέλη τερματισμού, όσο και οι όροι και οι προϋποθέσεις σύναψης της εμπορικής συμφωνίας μεταξύ των μερών για την παροχή της υπηρεσιών διασύνδεσης καθορίζονται στα Υποδείγματα Προσφοράς Διασύνδεσης. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα η δυνατότητα άσκησης διαπραγματευτικής ισχύος η οποία δυνατόν να πηγάζει από το μέγεθος, τα μερίδια αγοράς, αλλά κυρίως από τη μη ύπαρξη υποκατάστατων προϊόντων και την ανελαστικότητα στη ζήτηση του προϊόντος να έχει αφαιρεθεί από τον εγκαταστημένο παροχέα ώστε να έχουν αποφευχθεί οποιεσδήποτε στρεβλώσεις στην αγορά από τέτοια πιθανή συμπεριφορά. Επιπρόσθετα, τα τέλη τερματισμού όπως αυτά έχουν ρυθμιστεί από τον ΕΡΗΕΤ, έχουν δημιουργήσει την προοπτική για ωφελήματα χαμηλότερου κόστους προς τον καταναλωτή αναφορικά με τα λιανικά τέλη κυρίως για κλήσεις εκτός δικτύου με αποτέλεσμα οι επιλογές των καταναλωτών να μην στρεβλώνονται.

5.3. Εφαρμοστές Αρχές κατά την Επιλογή των Ρυθμιστικών Υποχρεώσεων

Ο ΕΡΗΕΤ κατά την επιλογή των προς επιβολή ρυθμιστικών υποχρεώσεων έχει καθήκον να λάβει υπόψη τους στόχους πολιτικής όπως αυτοί καταγράφονται στο άρθρο επίτευξη στόχων πολιτικής όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 8 της Οδηγίας Πλαίσιο:

- προώθηση του ανταγωνισμού στην προσφορά υπηρεσιών/δικτύων/σχετικών διευκολύνσεων ηλεκτρονικών επικοινωνιών,
- ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς, και
- προώθηση των συμφερόντων των καταναλωτών.

καθώς και των προνοιών του άρθρου 5 της Οδηγίας Πρόσβασης και Διασύνδεσης:

- προώθηση αποδοτικότητας δικτύων,
- προώθηση βιώσιμου ανταγωνισμού, και
- μεγιστοποίηση των ωφελημάτων των τελικών χρηστών.

Κατά την επιλογή των ρυθμιστικών υποχρεώσεων, επιβάλλεται όπως εφαρμοστούν συγκεκριμένες αρχές. Καταρχήν, η επιλογή των ρυθμιστικών υποχρεώσεων πρέπει να ταιριάζει και να διορθώνει τα προσδιορισμένα προβλήματα που προκύπτουν ή δύναται να προκύψουν στην αγορά λόγω της σημαντικής ισχύς η οποία αναγνωρίστηκε στην αγορά. Περαιτέρω, η αρχή της αναλογικότητας πρέπει να αποτελέσει βασικό κριτήριο κατά την επιλογή των μέτρων. Για να διαπιστωθεί ότι το προτεινόμενο μέτρο είναι συμβατό με την αρχή της αναλογικότητας, πρέπει η δράση που θα αναληφθεί να επιδιώκει θεμιτό στόχο, ενώ τα μέσα που θα χρησιμοποιηθούν για την επίτευξη του στόχου πρέπει να είναι τα απαραίτητα και τα κατά το ελάχιστο επαχθή. Επιπρόσθετα, σε περίπτωση όπου συγκεκριμένες υποχρεώσεις θα αρθούν, τότε πρέπει να παρουσιαστούν σαφείς αποδείξεις ότι οι εν λόγω υποχρεώσεις έχουν επιτύχει τον σκοπό τους και ότι είναι συνεπώς περιττές, δεδομένου ότι θεωρείται αποτελεσματικός ο ανταγωνισμός στη σχετική αγορά.

Παράλληλα, ο ΕΡΗΕΤ έλαβε σοβαρά υπόψη τον κατάλογο των ρυθμιστικών υποχρεώσεων που δυνατό να επιβάλλονται σε παροχέα με ΣΙΑ (βλ. Μέρος 10 του Ν.112(Ι)/2004), καθώς και το έγγραφο «Revised ERG Common Position on the approach to Appropriate remedies in the ECNS regulatory Framework⁴³».

Επιπρόσθετα, στο άρθρο 8 της Οδηγίας Πλαίσιο αναφέρεται ότι οι ρυθμιστικές υποχρεώσεις θα πρέπει να είναι κατάλληλες και αναλογικές σε σχέση με το πρόβλημα που έχει εντοπιστεί και να εφαρμόζονται χωρίς διακρίσεις.

5.4. Προτεινόμενες Ρυθμιστικές Υποχρεώσεις

5.4.1 Προτεινόμενες Ρυθμιστικές Υποχρεώσεις προς CΥΤΑ

Η Οδηγία Πρόσβασης καθορίζει τις εξής κατηγορίες ρυθμιστικών υποχρεώσεων:

- (α) Υποχρέωση διαφάνειας (άρθρο 9), άρθρο 56 του Νόμου 112(Ι)/2004
- (β) Υποχρέωση αμεροληψίας (μη διάκρισης) (άρθρο 10), σύμφωνα με το άρθρο 57 του Νόμου 112(Ι)/2004.
- (γ) Υποχρέωση Λογιστικού Διαχωρισμού (άρθρο 11), σύμφωνα με το άρθρο 58 του Νόμου 112(Ι)/2004
- (δ) Υποχρεώσεις Πρόσβασης και Χρήσης Ειδικών Ευκολιών Δικτύου (άρθρο 12) σύμφωνα με το άρθρο 59 του Νόμου 112(Ι)/2004,
- (ε) Υποχρεώσεις Ελέγχου Τιμών και Κοστολόγησης (άρθρο 13) σύμφωνα με το άρθρο 60 του Ν.112(Ι)/2004.

⁴³ http://www.erg.eu.int/doc/meeting/erg_06_33_remedies_common_position_june_06.pdf

Σύμφωνα με τα όσα έχουν προκύψει από τον ορισμό και την ανάλυση της αγοράς καθώς και την πιο πάνω ανάλυση των αποτελεσμάτων της υφιστάμενης ρύθμισης, ο ΕΡΗΕΤ προτείνει όπως διατηρηθούν όλες οι υποχρεώσεις που είχαν επιβληθεί στην CYTA, ως ακολούθως:

- υποχρέωση διαφάνειας, που συνίσταται στην υποχρέωση δημοσίευσης των χονδρικών τελών τερματισμού εισερχομένων κλήσεων στο δίκτυο της
- υποχρέωση ίσης μεταχείρισης (μη διάκρισης), ως προς τους όρους τερματισμού εισερχόμενων κλήσεων από άλλα δίκτυα, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών τελών
- υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης, και
- υποχρέωση παροχής πρόσβασης και χρήσης ειδικών ευκολιών δικτύου

Ο ΕΡΗΕΤ κρίνει ότι πρέπει να επιβληθεί στην η CYTA αναφορικά με την υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης η εφαρμογή της Σύστασης της Επιτροπής της 7ης Μαΐου 2009 «σχετικά με την κανονιστική ρύθμιση των τελών τερματισμού σταθερών και κινητών επικοινωνιών στην ΕΕ» και ιδιαίτερα τις αρχές για τον υπολογισμό των τελών τερματισμού χονδρικής σε σταθερά δίκτυα που εκτίθενται στο Παράρτημα της Σύστασης αυτής. Αυτό συνιστά μεταξύ άλλων τη χρήση της προσέγγισης από τα κάτω προς τα επάνω με μοντέλα μακροπρόθεσμου οριακού κόστους (LRIC) ως σχετική μέθοδο κόστους.

Ο ΕΡΗΕΤ θα προχωρήσει στην δημιουργία μοντέλου bottom up LRIC (είτε απευθείας είτε μέσω συμβούλων) για τον υπολογισμό του κόστους των τελών τερματισμού ενός αποδοτικού παροχέα. Εφόσον ζητηθεί από τον ΕΡΗΕΤ, η CYTA οφείλει να παράσχει το ταχύτερο δυνατό τις αναγκαίες πληροφορίες, μοντέλα και άλλα στοιχεία για τον σχεδιασμό και την θέση σε εφαρμογή του μοντέλου bottom up LRIC και να συνεργασθεί γενικά με τον ΕΡΗΕΤ ή τους συμβούλους του για την γρήγορη και αποτελεσματική ολοκλήρωση του μοντέλου αυτού.

Μέχρι την ολοκλήρωση του μοντέλου Bottom up, ο ΕΡΗΕΤ προτίθεται να επιβάλει τέλη τερματισμού με βάση συγκριτική αξιολόγηση (benchmarking) των Ρυθμιστικών Αρχών που ρύθμισαν τα χονδρικά τέλη σύμφωνα με τη Σύσταση 2009/396/ΕΚ.

5.4.2 Προτεινόμενες Ρυθμιστικές Υποχρεώσεις προς MTN, PRIMETEL, CABLENET CALLSAT και MYTELCO

Η εξαιρετικά ασύμμετρη παρουσία της CYTA και των άλλων παροχέων στη σχετική αγορά τερματισμού κλήσεων δικαιολογεί κάποιες διαφοροποιήσεις ως προς τις ρυθμιστικές υποχρεώσεις που θα επιβληθούν στους εναλλακτικούς παροχείς.

Γενικά μέχρι σήμερα, τέτοιες διαφοροποιήσεις στην ΕΕ έχουν επικεντρωθεί στο τέλος τερματισμού των νεοεισερχομένων φορέων, ως προς το οποίο τους δόθηκε συχνά μεγαλύτερη ελευθερία από ότι στον εγκατεστημένο φορέα. Εν τούτοις υπάρχει πλέον σαφής τάση βαθμιαίας απάλειψης αυτής της ασυμμετρίας, με βάση τις κοινές θέσεις του ERG και τις απόψεις της Επιτροπής, ιδιαίτερα δε της Σύστασής της ημ.7/5/2009 «σχετικά με την κανονιστική ρύθμιση των τελών τερματισμού σταθερών και κινητών επικοινωνιών στην ΕΕ».

Όπως αναφέρεται στη Σύσταση αυτή, κατά τον καθορισμό τελών τερματισμού, κάθε απόκλιση από το εκάστοτε αποδοτικό επίπεδο κόστους πρέπει να βασίζεται σε αντικειμενικές διαφορές κόστους που διαφεύγουν του ελέγχου των φορέων εκμετάλλευσης. Σε σταθερά δίκτυα δεν έχουν εντοπιστεί τέτοιες αντικειμενικές διαφορές κόστους εκτός ελέγχου του φορέα εκμετάλλευσης. Αντιθέτως, οι νεοεισερχόμενοι σε σταθερές αγορές έχουν την ευκαιρία για επίτευξη χαμηλού κόστους μονάδας εστιάζοντας τα δίκτυά τους σε διαδρομές υψηλής πυκνότητας σε συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές ή/και με την ενοικίαση σχετικών εισροών από το δίκτυο των κατεστημένων φορέων εκμετάλλευσης.

Λαμβάνοντας αυτά υπόψη του, ο ΕΡΗΕΤ εισηγείται όπως επιβληθούν στους MTN, PRIMETEL CABLENET CALLSAT και ΜΥΤΕΛCO οι εξής ρυθμιστικές υποχρεώσεις:

- υποχρέωση διαφάνειας, που συνίσταται στην υποχρέωση δημοσίευσης των χονδρικών τελών τερματισμού εισερχομένων κλήσεων στο δίκτυό της
- υποχρέωση ίσης μεταχείρισης (μη διάκρισης), ως προς τους όρους τερματισμού εισερχόμενων κλήσεων από άλλα δίκτυα, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών τελών
- υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης, και
- υποχρέωση παροχής πρόσβασης και χρήσης ειδικών ευκολιών δικτύου
- **Ίση μεταχείριση** (non-discrimination) ως προς τους όρους τερματισμού εισερχόμενων κλήσεων από άλλα δίκτυα, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών τελών.
- **Διαφάνεια** (transparency) που συνίσταται στην υποχρέωση δημοσίευσης των χονδρικών τελών τερματισμού εισερχομένων κλήσεων στο δίκτυό τους.
- **Πρόσβαση** Η υποχρέωση για πρόσβαση, διασύνδεση και χρήση ειδικών ευκολιών δικτύου είναι απαραίτητη ώστε να διασφαλιστεί ο τερματισμός κλήσεων από όλους τους ενδιαφερόμενους παροχείς. Στις αγορές τερματισμού οι εμπορικές συμφωνίες δεν μπορούν πάντα να διασφαλίσουν ότι οι πελάτες είναι ανά πάσα στιγμή συνδεδεμένοι με όλα τα δίκτυα. Άρα η ανάγκη επιβολής της πρόσβασης είναι επιβεβλημένη στους φορείς που έχουν ΣΙΑ στη σχετική αγορά.

- **Έλεγχος τιμών** Ο ΕΡΗΕΤ κρίνει ότι πρέπει να επιβληθεί ως προς την κοστοστρέφεια των τελών τερματισμού στα σταθερά τους δίκτυα η εφαρμογή της Σύστασης της Επιτροπής της 7/5/2009 σχετικά με την κανονιστική ρύθμιση των τελών τερματισμού σταθερών και κινητών επικοινωνιών στην Ε.Ε.⁴⁴ Αυτό συνιστά μεταξύ άλλων τη χρήση της προσέγγισης από τα κάτω προς τα επάνω (Bottom up) με μοντέλα μακροπρόθεσμου οριακού κόστους (LRIC) ως σχετική μέθοδο κόστους.

Μέχρι της ολοκλήρωσης του έργου αυτού ο ΕΡΗΕΤ προτίθεται να επιβάλει τέλη τερματισμού με βάση συγκριτικής αξιολόγησης (benchmarking) των Ρυθμιστικών Αρχών που ρύθμισαν τα χονδρικά τέλη με βάση την σύσταση 2009/396/ΕΚ.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω η εφαρμογή των τελών τερματισμού σταθερής τηλεφωνίας για τους εναλλακτικούς παροχείς θα οδηγήσει στη συμμετρία των τελών τερματισμού μεταξύ των παροχέων, θα υποστηρίξει τη περαιτέρω ανάπτυξη του ανταγωνισμού και της αποδοτικότητας των παροχέων χωρίς να προκαλέσει οποιαδήποτε αναστάτωση στην Κυπριακή αγορά.

---

⁴⁴ Commission Recommendation of 7.5.2009 on the Treatment of Fixed and Mobile Termination Rates in the EU

ΜΕΡΟΣ 6 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

Η υποχρέωση διαφάνειας υποχρεώνει τους παροχείς με ΣΙΑ, δηλαδή την CYTA, την MTN, την PRIMETEL CABLENET και ΜΥΤΕΛCO να δημοσιεύουν υπόδειγμα προσφοράς διασύνδεσης με τους όρους και προϋποθέσεις, συμπεριλαμβανομένων και των τελών, αναφορικά με την παροχή της υπηρεσίας τερματισμού κλήσεων σε σταθερά δίκτυα. Εφαρμόζοντας την αρχή της διαφάνειας ο ΕΡΗΕΤ θα είναι σε θέση να αξιολογήσει κατά πόσον οι οργανισμοί με ΣΙΑ ανταποκρίνονται και στις υπόλοιπες υποχρεώσεις οι οποίες θα υποβληθούν.

Η δημοσίευση αυτή οφείλει να επιτρέπει στον ΕΡΗΕΤ να αξιολογήσει κατά πόσο οι οργανισμοί ανταποκρίνονται και στις υπόλοιπες υποχρεώσεις οι οποίες θα υποβληθούν. Μέσα στα πλαίσια του άρθρου 56 του Νόμου, οι οργανισμοί με ΣΙΑ έχουν υποχρέωση δημοσίευσης Υποδείγματος Προσφοράς Διασύνδεσης (ΥΠΔ) το οποίο θα περιλαμβάνει τις υπηρεσίες χονδρικής παροχής τερματισμού κλήσεων. Το κάθε Υπόδειγμα Προσφοράς Διασύνδεσης, οφείλει να είναι επαρκώς αναλυτικό, να περιγράφει τις σχετικές προσφορές διαχωρισμένες ανά στοιχείο καθώς και τους όρους πρόσβασης ή διασύνδεσης συμπεριλαμβανομένων των τιμών, προκειμένου τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα να μην πληρώνουν για ευκολίες που δεν είναι αναγκαίες για τη ζητούμενη υπηρεσία.

Το ειδικότερο περιεχόμενο και η δημοσίευση των εν λόγω Υποδειγμάτων Προσφοράς Διασύνδεσης υπόκειται στο Περί Συμφωνιών Διασύνδεσης Διάταγμα του 2005 (Κ.Δ.Π.14/2005) και στο περί Καθορισμού των Διαδικασιών Επιβολής Τροποποιήσεων στα Υποδείγματα Προσφοράς Διασύνδεσης και στις Προσφορές Αναφοράς Πρόσβασης Διάταγμα του 2007 (Κ.Δ.Π.112/2007). Τα ΥΠΔ θα ελέγχονται από τον Επίτροπο σύμφωνα με τις διαδικασίες που περιγράφονται στη σχετική νομοθεσία⁴⁵.

Η ρύθμιση της μη διάκρισης μπορεί να απαγορεύσει κάθε είδους διάκριση και καλύπτει οποιασδήποτε μορφή άνιση μεταχείρισης των πελατών μιας εταιρείας και αυτών των ανταγωνιστών της. Αναφορικά με την αγορά τερματισμού κλήσεων σε μεμονωμένα σταθερά δίκτυα, η απαγόρευση της διάκρισης θα επιτύχει την παροχή της υπηρεσίας σε όλους τους παροχείς κάτω από ίσους όρους και προϋποθέσεις. Για παράδειγμα, οι παροχείς με σημαντική ισχύ στην αγορά θα παρέχουν υπηρεσίες σε καλούντες χρήστες εκτός δικτύου από άλλα δίκτυα (σταθερά και κινητά) στο ίδιο επίπεδο ποιότητας από ότι σε αυτούς που καλούν εντός

⁴⁵ Του Περί Καθορισμού διαδικασιών Επιβολής Τροποποιήσεων στα Υποδείγματα Προσφοράς Διασύνδεσης και στις Προσφορές Αναφοράς Πρόσβασης Διάταγμα του 2007, (Κ.Δ.Π.112/2007).

δικτύου. Η υποχρέωση για μη διακριτική μεταχείριση θα διασφαλίσει επιπρόσθετα από την ποιότητα της παρεχόμενης υπηρεσίας και ομοιομορφία αναφορικά με το ύψος της τιμολόγησης.

Οι οργανισμοί με ΣΙΑ, έχουν υποχρέωση μη διάκρισης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 57 του Νόμου. Θα διασφαλίζουν ότι παρέχουν πρόσβαση στην σχετική υπηρεσία εφαρμόζοντας ισοδύναμους όρους σε ισοδύναμες περιστάσεις σε πρόσωπα που παρέχουν ισοδύναμες υπηρεσίες, και θα παρέχουν υπηρεσίες και πληροφορίες σε τρίτους υπό τους ίδιους όρους και της ίδιας ποιότητας με τις παρεχόμενες για τις δικές τους υπηρεσίες ή τις υπηρεσίες των θυγατρικών τους ή των εταίρων τους.

Η υποχρέωση για πρόσβαση και χρήση ειδικών ευκολιών δικτύου είναι απαραίτητη ώστε να διασφαλιστεί η διαλειτουργικότητα των δικτύων. Η πρόσβαση παρά το γεγονός ότι παρέχεται και από τους δύο παροχείς, είναι απαραίτητη για να διασφαλιστεί η διαλειτουργικότητα των δικτύων και των επικοινωνιών.

Η κοστοστρεφής τιμολόγηση, δηλαδή η παροχή της υπηρεσίας τερματισμού σε τιμές βάσει κόστους είναι ιδιαίτερα αποτελεσματική ώστε να αποτραπούν οποιεσδήποτε υπερβολικά υψηλές χρεώσεις πέραν του κόστους και εύλογου κέρδους, με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί στρέβλωση στην αγορά λόγω υπερβολικών χρεώσεων.

Επιβάλλοντας τα τέλη τερματισμού σταθερής τηλεφωνίας, συγκεκριμένα από να τιμολογούνται σε κοστοστρεφή επίπεδα οι επιλογές των καταναλωτών δεν στρεβλώνονται με αποτέλεσμα να επιλέγουν τη χρήση μεταξύ κινητού και σταθερού με βάση την ανάγκη τους και όχι με βάση το κόστος.

Ο ΕΡΗΕΤ κρίνει ότι πρέπει να επιβληθεί στους παροχείς με ΣΙΑ σε σχέση με την κοστοστρέφεια των τελών τερματισμού στα σταθερά τους δίκτυα, η εφαρμογή της Σύστασης της Επιτροπής της 7/5/2009 σχετικά με την κανονιστική ρύθμιση των τελών τερματισμού σταθερών και κινητών επικοινωνιών στην Ε.Ε.⁴⁶. Αυτό συνιστά μεταξύ άλλων τη χρήση της προσέγγισης από τα κάτω προς τα επάνω με μοντέλα μακροπρόθεσμου οριακού κόστους (LRIC) ως σχετική μέθοδο κόστους.

Μέχρι την ολοκλήρωση του έργου αυτού ο ΕΡΗΕΤ προτίθεται να επιβάλει τέλη τερματισμού με βάση συγκριτικής αξιολόγησης (benchmarking) των Ρυθμιστικών Αρχών που ρύθμισαν τα χονδρικά τέλη με βάση την σύσταση 2009/396/ΕΚ.

---

⁴⁶ Commission Recommendation of 7.5.2009 on the Treatment of Fixed and Mobile Termination Rates in the EU

Ο ΕΡΗΕΤ πιστεύει ότι η εμπειρία των τελευταίων εννέα (9) ετών κατά τα οποία απελευθερώθηκε η αγορά των ηλεκτρονικών επικοινωνιών στην Κύπρο έχει δείξει ότι η απόκτηση ικανοποιητικού μεριδίου αγοράς στην σταθερή τηλεφωνία από τους εναλλακτικούς είναι πολύ δύσκολος στόχος.

Αυτό, εν μέρει, μπορεί να εξηγηθεί από το γεγονός ότι η CYTA σαν παραδοσιακός παροχέας, λειτουργούσε σε μονοπωλιακό περιβάλλον για πολλά χρόνια και έχει αποκτήσει όλα τα πλεονεκτήματα που συνεπάγονται από το καθεστώς αυτό, όπως οικονομίες κλίμακας και φάσματος, κάθετη δραστηριοποίηση, ανεπτυγμένο δίκτυο διάθεσης και πωλήσεων, και άλλα. Ένας άλλος σημαντικός παράγοντας που επιδρά αρνητικά στον ανταγωνισμό στη σταθερή τηλεφωνία⁴⁷, είναι η επικέντρωση των πιο οικονομικά δυνατών εναλλακτικών οργανισμών στην αγορά ευρυζωνικών υπηρεσιών με την παροχή υπηρεσιών γρήγορου διαδικτύου και τηλεόρασης⁴⁸ υπηρεσίες που προσφέρουν μεγαλύτερα περιθώρια κέρδους παρά η απλή σταθερή τηλεφωνία η οποία μειώνεται σταθερά κάθε χρόνο.

Ο ΕΡΗΕΤ συμφωνεί με το γεγονός ότι υπάρχει μια πιθανή ανταγωνιστική πίεση για την πρόσβαση στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο από άλλες υπηρεσίες ή τεχνολογίες. Η αναμενομένη μετάβαση από PSTN σε 'all-IP' δίκτυο σε χρονικό ορίζοντα δύο χρόνων και η προσφορά naked dsl από τον εγκατεστημένο παροχέα προσφέρει τη δυνατότητα για παροχή αυτόνομης υπηρεσίας VoIP ακόμα και σε περιοχές με χαμηλή πυκνότητα συνδρομητών αλλά και τη δημιουργία υποκατάστατων προϊόντων που μπορούν να ανταγωνιστούν τα προϊόντα και υπηρεσίες του εγκατεστημένου παροχέα. . Επίσης πρέπει να σημειωθεί η ανταγωνιστική πίεση που η σταθερή τηλεφωνία επιδέχεται από τις υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας και υπηρεσίες OTT που αναμένεται να ενταθεί στο σύντομο μέλλον.

Παρόλα αυτά ο ΕΡΗΕΤ συμφωνεί με την ανάλυση που περιγράφεται στην σελίδα 33 του επεξηγηματικού εγγράφου SWD (2014) 298 ημ. 9.10.2014 που αναφέρει ότι η άρση των ρυθμιστικών υποχρεώσεων στην αγορά τερματισμού κλήσεων δεν είναι δυνατή τουλάχιστον μέσα στα χρονικά όρια που καλύπτει η παρούσα εξέταση την στιγμή που το πλαίσιο της αγοράς καθορίζεται η αρχή ο καλών πληρώνει⁴⁹.

Καταληκτικά, ο ΕΡΗΕΤ πιστεύει ότι οι επιβαλλόμενες ex ante ρυθμιστικές υποχρεώσεις είναι αναλογικές, προωθούν την πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Κράτους στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και εξυπηρετούν την ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού στις σχετικές αγορές.

⁴⁷ Η οποία υπηρεσία βρίσκεται σε πτωτική πορεία.

⁴⁸ Βλέπε έγγραφο κοινοποίησης ΕΑ04/2012

⁴⁹ Φυσικά δεν αποκλείεται με την ανάπτυξη των δικτύων IP αυτό να αλλάξει (Βλ. σελ 33 του εγγράφου).

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α – ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ
ΧΟΝΔΡΙΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ**

Ερωτηματολόγιο
Χονδρικών Αγορών Σ

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β – ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΕΩΝ ΣΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ Α**

confidential

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ – ΕΡΕΥΝΕΣ ΑΓΟΡΩΝ ΟΙΚΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ
ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ**

Έρευνα Οικιακών
Καταναλωτών

Έρευνα
Επιχειρηματικών Κατς

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ – ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ

«**Δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο**» σημαίνει δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών που χρησιμοποιείται για την παροχή τηλεφωνικών υπηρεσιών προσιτών στο κοινό. Υποστηρίζει τη μεταφορά προφορικών επικοινωνιών μεταξύ τερματικών σημείων δικτύων, καθώς και άλλες μορφές επικοινωνίας, όπως τηλεομοιοτυπία και δεδομένα.

«**Διαβιβαστική Κίνηση**» νοείται η κίνηση η οποία δρομολογείται μέσω διαβιβαστικών τηλεφωνικών κέντρων.

«**Διαβιβαστικό τηλεφωνικό κέντρο**» νοείται το τηλεφωνικό κέντρο που είναι μέρος Δημόσιου Τηλεφωνικού Δικτύου και το οποίο παρέχει μεταγωγή σε κίνηση η οποία δεν προέρχεται από ούτε τερματίζεται σε αυτό (το τηλεφωνικό κέντρο).

«**Διασύνδεση**» σημαίνει τη φυσική και λογική ζεύξη Δημόσιων Δικτύων Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών που χρησιμοποιούνται από το ίδιο ή διαφορετικό πρόσωπο προκειμένου να παρέχεται στους χρήστες ενός προσώπου η δυνατότητα να επικοινωνούν με χρήστες του ίδιου ή άλλου προσώπου ή να έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες που παρέχονται από άλλο πρόσωπο. Οι υπηρεσίες μπορούν να παρέχονται από τα εμπλεκόμενα Μέρη ή από άλλα μέρη που έχουν πρόσβαση στο Δίκτυο Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών. Η διασύνδεση είναι ειδικός τύπος πρόσβασης που εφαρμόζεται μεταξύ φορέων εκμετάλλευσης δημοσίων δικτύων.

«**Δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών**» σημαίνει τα συστήματα μετάδοσης και, κατά περίπτωση, τον εξοπλισμό μεταγωγής ή δρομολόγησης και τους λοιπούς πόρους, περιλαμβανομένων μη ενεργών στοιχείων του δικτύου, που επιτρέπουν τη μεταφορά σημάτων, με τη χρήση καλωδίου, ραδιοσημάτων, οπτικού ή άλλου ηλεκτρομαγνητικού μέσου, συμπεριλαμβανομένων των δορυφορικών δικτύων, των σταθερών (μεταγωγής δεδομένων μέσω κυκλωμάτων και πακετομεταγωγής, συμπεριλαμβανομένου του Διαδικτύου) και κινητών επίγειων δικτύων, των συστημάτων ηλεκτρικών καλωδίων, εφόσον χρησιμοποιούνται για τη μετάδοση σημάτων, των δικτύων που χρησιμοποιούνται για ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές, καθώς και των δικτύων καλωδιακής τηλεόρασης, ανεξάρτητα από το είδος των μεταφερόμενων πληροφοριών.

«**Εγκατάσταση**» σημαίνει οποιοδήποτε σύρμα, καλώδιο ή άλλα μέσα για την μεταφορά σημάτων, οποιοδήποτε σωλήνα, αγωγό, περίβλημα, επικάλυψη, οποιαδήποτε κατασκευή, πόλο ή οποιοδήποτε άλλο αντικείμενο που χρησιμοποιείται για την εγκαθίδρυση δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

«Ευρωπαϊκή Επιτροπή» σημαίνει την Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

«Κύριες τηλεφωνικές συνδέσεις» σημαίνει τις τηλεφωνικές γραμμές που συνδέουν την τερματική συσκευή του συνδρομητή με το δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο και οι οποίες συνδέονται σε μια δεσμευμένη θύρα στον τοπικό κέντρο.

«Κίνηση διασύνδεσης» νοείται η κίνηση η οποία συλλέγεται, τερματίζεται ή διαβιβάζεται μέσω συμφωνιών διασύνδεσης.

«Κίνηση προέλευσης» νοείται η κίνηση η οποία εκκινά από Δημόσιο Τηλεφωνικό δίκτυο ανεξαρτήτως του σημείου τερματισμού της. Ως σημείο μέτρησης της κίνησης αυτού του τύπου ορίζεται κάθε τοπικό τηλεφωνικό κέντρο.

«Κίνηση τερματισμού» νοείται η κίνηση που τερματίζεται σε Δημόσιο Τηλεφωνικό Δίκτυο ανεξαρτήτως του σημείου εκκίνησής της. Ως σημείο μέτρησης της κίνησης αυτού του τύπου ορίζεται κάθε τοπικό τηλεφωνικό κέντρο.

«Συνεγκατάσταση» σημαίνει την παροχή του φυσικού χώρου και των τεχνικών εγκαταστάσεων που είναι απαραίτητες για την με εύλογο τρόπο τοποθέτηση και σύνδεση του σχετικού εξοπλισμού ενός δικαιούχου.

«Τοπικό Τηλεφωνικό Κέντρο» νοείται κάθε τηλεφωνικό κέντρο που είναι μέρος Δημόσιου Τηλεφωνικού δικτύου (περιλαμβανομένων και απομακρυσμένων συνδρομητικών μονάδων οι οποίες είναι συνδεδεμένες σε αυτό) στο οποίο συνδέονται συνδρομητές.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε – ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ (ΕΠΑ)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ζ – ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΧΟΛΙΩΝ ΠΑΡΟΧΕΩΝ

confidential